

De consolatione theologie.

Seruire debens magnifice fuit.
Talem flagellis expetit sathan
Lentare duris/non aliter valet
Vti/malignis viribus vsquam
Hi det supremus fas dominus sibi.
Laxis habenis hinc furiosior
Tradit ruine/protinus omnia
Septena proles dum bibit ac edit
Tres et sorores/obruit hos domus.
Conuulsa venti turbine funditus.
Job vero viua rupe manentior
Ferri recocti robore durior/
Spes cuius alte fixa petre fuit/
Supplex deo mox lumina dirigit
Brates rependens religiosius
Si que dedisti vis pereant/ait
Fiat voluntas iure deus tua.
Hinc edocemur cuncta per aspera
Ad quem misclos currere conuenit/
Quis deprecandus/nam dens vnicus
Sontes repurgat trux tribulatio
Ac innocentes roborat et probat.
Luiusq; dicat mens bene subdita
Que modasti si repetis pater/
Bratus libenter restituo/cape.
Vis per latrones/ense/vel ignibus
Aufferre linquo, gratius accipis
Sic forte q; si pauperibus darem
Si te vocantem non satis audio/
Compelle, vestes dilacerans trabe
Demum put vis dummodo sim tuus

Explicit tertius.

Incipit liber quartus.

Prosa prima: Monicus.

Proteritis diebus locutus es o
volucer: quemadmodum pegrinus
noster sua in theologia
querit consolationem in omnibus
que circumstant eum tribulatio-
nibus, nunc per tua fidem edicito, nunquid non
penitet eum plurimorum que vel in francia vel
in generali concilio gessisse meminit/modo
circa cessionem et electionem extenditur de pa-
patu, scribendo de potestate concilii/modo cir-
ca causas fidei eam persertim que detestatur
homicidia sine legitima auctoritate perpe-
trata/cum sequelis suis, que causa totius pene-
turbationis inclitum francie regnum discerp-
tis/ut aiunt/seminarium fuit. quis aliam det
alij cupidinem effrenem dominandi vel vindi-
ctam experendi. Nunquid non aliquibus saltem
scrupulis sua conscientia remordet. **Uolu-**

cer **Q**uis gloriabitur monice mundum cor
se habere/quis dixerit innocens et mundus suus
Quis non constituitur sub iudicij dei terribi-
lis in conspectu filij super filios hominum non trepidane-
rit: Hinc afflicti Job. Verebar omnia opera
mea/ait deo/scies quod non pereres delinquenti
Et iterum, si voluerit mecum pretere/ non pote-
ro respondere vni pro mille. Qui conformis est
officio prophetica. Non intres in iudicium cum ser-
uo tuo domine, quia non iustificabitur in conspectu
tuo omnis viuens. Et rursus, Si iniquita-
tes obseruaueris domine, domine quis sustinebit.
Porro quod Iheremias se cum ceteris inuoluens
sibi que vilescens, humili confessione protulerit:
legimus omnes iusticias nre et tamen panem mensura-
te. Quis igitur iusticias suas velut gloriabitur
dus ostentauerit deo/plusquam pannum confusio-
nis sue mulier viro. Que denique non exers-
ruerit apostoli verbum dicentis. Nichil mihi consci-
us sum, sed non in hoc iustificatus sum. Cuius
reddidisse videtur sapiens. Timide sunt inquit
et incerte omnes prouidentie nre. Et alibi. Pra-
uum cor hominis et inscrutabile/ quod cognos-
cerit illud. **Monicus** Quid igitur agit
pro serenatione conscientie sue ut deo sit in pace
locus suus, ipseque dormiat in id ipsum **Uo-**
lucer **D**octrinam consulit quam theologica
tradit schola, iudicat aliter agendum esse de
scrupulis in quibus orientibus et his que preter-
ita sunt. Alter super his que agibilia futura res-
piciunt, fatebitur et preteritis profecto se timere/ ne-
que timore hunc abijcit. Auget potius coram iu-
dice deo/ ita tamen ne desperet super misericordiam eius/ sed
in solidioris spei assurgat. Formidat ne
forte posuerit sibi laqueos inimicis latentes
et abditos in via hac veritatis que ambulabat
Necque enim dubium sed certissimum est/ id ipsum quod
persecutus est/ veritatem esse catholicam. Cuius op-
positos errores impios atque pestiferos ex-
terminari quebat/ ordine iudiciario. Ita ei
se iudicat obligatum firmiter credere/ et nulla-
tenus dubitare/ de noticia ac intellectu diuini
norum preceptorum. Alioquin se fidelem quo pacto
reputaret, cum scriptum sit. Dubium in fide infi-
delis est: quod utique veritate habet dum quod illa du-
bitat que per eruditionem sacre scripture certa
tenet et explicita fide tenere. Necque enim gene-
ralis sufficeret crudelitas in multis/ nisi parti-
cularis affuerit, plerumque aut minus iuxta personarum
et eruditionum qualitate. Verum si iuxta Biter
veritatis posuerit scandalum angelus sathan
ne/ qui se transfiguratur in angelum lucis/ non
ita est vsquequaque certus/ neque scit si scuto

veritatis ita ptegerit eū deus q̄ timere nō habuerit a timore nocturno/ a sagitta vo- lante in die/ a negocio perambulante in re nebris/ ab incurſu ⁊ demonio meridiano.

Demoniū plane meridianū dixerunt ſan- cti/ qđ ⁊ fallit ⁊ ſub ſpecie tñ boni non q̄lif- cūq; ſed magni boni fallaciā regit. **Dic** eſt laq̄us magnoz viroz dū magni nō humili- les ſunt in oculis ſuis. dum pprie magis q̄ aliene innitunt prudētie. dū extollūt ſe in cogitatōe ſua ſicut taurus. dū p̄tea ſic agūt q̄ ſi facto et ſi nō verbo dicerēt/ man⁹ n̄ra ex- celsa ⁊ nō dñs fecit hec oia. quippe dū p̄ue- nire monitōes ſuas arrogātia ſupba/ non ſubſeq̄ in humilitate lachrymis ⁊ manſue- tudine ſepi inueniunt. Deniq; ſupra mo- dū terrible eſt illud ſapiētis tonitruū. **Eſt** via que videt hōi iuſta ⁊ nouiſſima ei⁹ du- cūt ad mortē. **Beat⁹** igit vir ſapiētis testi- monio/ q̄ ſp eſt pauid⁹ qz niſi in timore dī ſe iuſtāter tenuerit/ cito ſubuertet dom⁹ ſua

Holi p̄terea mirari monice/ ſi tales inter recordatōes poſit⁹ pauca ⁊ extumeſcat/ p̄- ſertim cū p̄fectā caritatem que foras mittit timorē/ nō ſe p̄ſumat adeptū/ vrinā habe- re ſe cognoſceret mīmā vel imp̄fectam.

Domicus **Ext**erruiſti me talia de timo- re diſſerēs. ⁊ in hos me truiſti ſcrupulos dubie q̄ſtionis ſi p̄ ſperitate reipublice. ſi p̄ deſenſione veritatis catholice. ſi p̄ errā- tiū vel delinquētū correctōe quīs hoim ſe debeat exponere/ ſed ſedere ſolitariū ⁊ repu- tare ſapiētē eſſe q̄ nō curat in cui⁹ manu mūd⁹ ſit. **Nā** ſi bñ p̄cipiūt qui docēt nihil eſſe agēdū qđ dubiū eſt an bonū ſit/ expo- nūt enī ſe piculo. ⁊ q̄ amat piculū dicit ſapi- ens p̄bit in illo. **Quis** audeat ſub tāta res- rum humanaz incertitudie/ quippiā dein- cept palā p̄ſequēdū amplecti. **Voluer** **Audebit** ſi cert⁹ fuerit ex doctrina ſacra/ q̄ fundata ſit in iuſticia fidei/ p̄ſecutio ſua pro qua certandū eſt vſq; ad mortē corpis vel in aīa deterius moriendū.

Primum metrum quat

ti libri iambicū archilochiū trimetrū aca- talectiū currit cū tertio metro tertij de p̄- p̄bi. q̄ ad primū ei⁹ verſuz Quāuis fluēte.

Et in tabellis a deo binis olim Inſculpta petrinis ē/ p̄tinēs decē Precepta nature. qđ idcirco fuit/ Legem q̄ imp̄ſſam per indelebile Lumen prius n̄ris in cordibz/ ſuſcauerat.

Aor criminū/ nubesq; ſtagiciorum **Obscura**. nec non p̄tinax ſuetudo **Que** prima circa vera mentiri facit **In** moribus/ ſecte docent hoc impie **Illuxit** ergo ſummi velle/ per fidem **Rurſus** iubens ſignis ⁊ in miraculis **Dandata** ſerues hec dei vigil tui/ **Si** non mori vel perire funditus vis

Proſa ſecūda quat

Sti. **Domicus** **Ed** cauēda ſunt o volucer ſcan- dala. ve enī hōi p̄ que ſcandalū venit. **Obſeruādū** eſt p̄terea in collectōe zizanioz ne ſimul eradicez ⁊ triti- cuz. **Tolerari** deniq; mala iubent q̄ ſi tolli- querent⁹ deteriores afferret⁹ exi⁹. ſic ethni- ci ſic ſaraceni ſic heretici plerūq; dimittiūt nec impugnāt/ imo ſic agere p̄ſiliū eſt vbi coitas ē in culpa. ne deterior ſciſſura fiat.

Volucer **Scādala** phariſeoz p̄tēnda docet veritas. **Sinite** eos inq̄t ceci ſunt ⁊ duces cecoz talia quippe vitare nec poſſu- mus nec debem⁹. **Sed** neq; deſerēda ē ve- ritas aut vire/ aut doctrine/ vel iuſticie/ dū certū habem⁹ q̄ p̄clitaret n̄ro ſilētio/ ⁊ op- poſita falſitas firmaret iuxta regulaz. **Er- roz** cui nō reſiſtit approbat. **Domic⁹**

Redit ecce ſmo n̄r ad materiam q̄ de zelo tractata eſt. **Cadit** p̄terea in aliā difficul- tem q̄liter ⁊ q̄n certi erimus q̄ deſenſio ca- tholice veritatis nō pl⁹ afferit nocumēti q̄ vtilis edificatōis/ q̄m ſi pl⁹ officit nōne te- nēda erat iuſſio xpi ſupius inducta. **Holi** te ſanctū dare canibz/ **Lui** parabola de zī- zanijs nō tollēdis p̄ſona ē. **Volucer**

Adhibēda ē fateor p̄ diſſolutōe difficulta- tis iuſtius q̄ pluries incidit doctrinalis vna diſtinctio. **Cui⁹** vel ignorātia vel inaduer- tentia/ multos etiā phoz atq; theologoz p̄- turbauit. **Etaq;** certitudo vna eſt ſup- naturalis/ altera naturalis/ tertia moralis vel ciuilis. **Certitudo** ſupnaturalis ita ſe hz q̄ nō ſtat aliq̄ ſic aſſentire ⁊ falli. **Et** hec iterū certitudo diuidit⁹ qz quedā eſt eui- dentie clare ⁊ intuitiue in p̄ria beatoz. **Al- tera** euidētie reuelate in illuſtratōe p̄phaz **Tertia** ſol⁹ adherētie i ſpeculo ⁊ i enigma- te/ q̄ nō euidētie rōnis innitit ſz auctorita- ti diuine q̄le certitudinē fides hz ⁊ p̄ſtat in cordibz fidelīū. **Eſt** enī q̄libz hmoi certitu- do tāta/ q̄ p̄ nullā potētā etiā diuinā ⁊ ab- ſolutā fallax eſſe poteſt. alioq̄n de⁹ negaret

femetipm. Hanc phoz schola non vidit/
neq; stoicoz neq; pipateticoz neq; acha/
demicoz. Hec certitudo p tertio sue distin/
ctionis mēbro fidelib; oib; dū pegrinantē
in via puenit/ q̄s tāta certitudine nedum
duodecim articulis fidei/ sed toti sacra scri/
pture credere necesse ē/ actu vel habitu/ im/
plicitate vel explicitate/ q̄liter credēdo certi sūt
neq; falli p̄nt. Alioq̄n iuxta qd̄ p̄actū exti/
nit dubi⁹ in fide infidelis ē. Certitudinem
hāc in martyrib; talē vidim⁹ vt absq; vlla
dubitatōe mallēt relinquere vitā q̄s fidem
Ceterū paul⁹ hac subnixus/ exp̄surus ves/
hemētiā certitudinis/ asseruit p̄ditionalē
cui⁹ antecedēs sciebat impossibile. Etiam
inq̄t/ si angel⁹ de celo vobis euāgelisauerit
p̄ter id qd̄ euāgelisatū ē/ anathema sit. Ne/
q; tū negandū est/ quin paul⁹ vltra certitu/
dinē adherētie p̄ fidē/ certitudinē habuerit
euidētie p̄ reuelatōis illustratōez/ r̄ quodā
modo in trāsitu seu raptu p̄ gloriā. **B.** Por/
ro certitudinē alterā q̄ naturalis dicit inue/
nimus/ q̄ talis est q̄ nō stat p̄ naturā q̄ alī/
quis talit̄ assentiat r̄ fallat. Hanc **Aristo.**
r̄ peripatetici. hāc r̄ stoici p̄hi posuerūt no/
bis possibile in primis principijs p̄ se no/
tis/ cognitōis videlicet ex sola terminoz ap/
prehēsiōe/ vt q̄ qd̄libet est vel nō est. Po/
suerūt r̄ in p̄clusionib; demonstratis/ r̄ in/
euidēti p̄sequētia deductis p̄ talia princi/
pia/ quēadmodū dixerūt mathematica sci/
entiā esse certissimā. Achademiici vō in q̄/
bus socrates/ carneades/ r̄ cicero. debic po/
steriores aliq̄ nouā vīsi sunt induxisse sciē/
tiā/ nihil scire. imo nec hoc scire q̄ nil sci/
mus. ita tollere voluerūt e medio certitudi/
nē oēm. dicētes de oīni re ad vtrāq; partē
ex equo disputari posse. Et ita neq; primā
de qua locuti sum⁹ certitudinē sup̄natura/
lem/ neq; naturalē putabāt vllā esse. Deni/
q; certitudo q̄ moralis dici pōt vel ciuilib;
tangit ab **Aristo.** vna cū p̄nti certitudine
in ethicoz suozū principio. Qui⁹ snia est.
disciplinati esse/ in vnaquaq; re certitudi/
nem q̄rere iuxta exigentiā materie. Equē
enī viciosum est inq̄t psuadentē q̄rere ma/
thematicuz/ r̄ moralē demonstrantē/ nō enī
cōsurgit certitudo moralis ex euidētia de/
mōstrationis/ sed ex pbabilib; cōiecturis/
grossis/ r̄ figuralib; magis ad vnā p̄tes q̄s
ad alterā. Talē certitudinē si penit⁹ nega/
uerint achademiici. si nō eā p̄terea sufficiē/
tem dixerint ad aliqd̄ moralit̄ opari/ vide/
r̄nt q̄ rōne p̄sūperint aliqd̄ vel agere bo/
nū/ vel omittere malū. s̄formiter ad iudici/
um rōnis/ q̄le debet eē certū sicut certa ē in/
se virtus. alioq̄n virt⁹ nō est. **Donicus**
V. Aduerto volucer/ qm̄ ex prima cert/
tudine multa possum⁹ r̄ debem⁹ nos fide/
les sine scrupulo corde credere ad iusticiā.
r̄ ore p̄fiteri ad salutē. p̄sequi/ defendere/ et/
tueri/ p̄iusq; vacillet vel auferat a nobis
hm̄i certitudo. **I**ntelligo p̄terea q̄ in/
agabilib; hūanis q̄ tantā habēt varietatē/
dicere **Aristo.** r̄ exp̄ientia teste/ vt casu ma/
gis q̄s arte p̄stare videant. sufficit tertia cer/
titudo q̄lis nō sp̄ scrupulos oēs abūcit suf/
ficit vt contēnat vel superet/ sic opando q̄i
nō sūt. **S**ed q̄ rōne possit hoc fieri/ scire
cupio qd̄ aduena n̄r in his agat. **V**olu/
cer **V.** De scrupulis sicut p̄dicim⁹ iudicat
alit̄ agendū esse dū oriunt̄ ex p̄teritis. alit̄
dū in eis q̄ agēda sunt occurrerint. De p̄te/
ritis qd̄ opib; iā amplectit̄ **Gregorij** sen/
tentia. Bonarū mētū ē ibi culpā agnosce/
re vbi culpa nō est. s̄formiter r̄ ad illud.
Iust⁹ in p̄cipio accusator ē sui. **C**ōsti/
tuēs itaq; se corā tremēdo tribunali distri/
cti iudicij dei/ p̄sciam p̄pria audire sustinet
accusantē eū. quāto maiori seueritate scit r̄
pōt. q̄m̄ fiat ei sp̄s cōtribulat⁹ r̄ ingens
cōfusio/ p̄tricio/ r̄ humiliatio cordis. ita vt
cadat a se p̄ oīm modā p̄rie defensiōis de/
sperationē. neq; enī vult cū diuina iusticia
p̄cedere/ neq; p̄scie p̄ iusticia testimonium
ferētī s̄ se reū/ silentiū imponere/ suadet po/
tius vt clamet vocib; magnis. **I**ste ē/ eq̄ssi/
me iudex de⁹. iste q̄ p̄ iusto iudicio tuo dā/
nand⁹ est. peccauit enī in talib; r̄ talib; sup/
numerū arene maris/ ita vt pctā sua vit to/
tus cape possit mūd⁹. **S**ūt ei abyssus mult/
ta/ r̄ tenebrosa nimis/ q̄ altā sibi dānatōis
abyssum meruerūt r̄ inuocāt. **E**t hoc dñe
de⁹/ in voce cataractaz tuarū. hoc ē viarū
tuarū inscrutabiliū/ r̄ iudicioz occultoz/
in quib; hō p̄stitit⁹ videre nō pōt an amo/
re vel odio dign⁹ sit. neq; cōgscere de suis
opib; quātūcūq; iusta videant. quo termi/
nent sine/ aut qua districtōe iudicent. **A**c/
casat⁹ inter talia reus nō defensoris sed ac/
cusatoris. testis r̄ iudicis in se p̄tes agit ex/
aggerās quātū pōt. **Q**ui etiā si toti⁹ popu/
li xp̄iani fudisset sanguinē/ spat̄ i illo aplī
verbo/ si nos iudicarem⁹ nō vtiq; iudicare
mur. **Q**uo s̄ fit in hūanis iudicijs qm̄ p̄st/
rētī crimē mors inferit. apud deū vō apud

r̄nt q̄ rōne p̄sūperint aliqd̄ vel agere bo/
nū/ vel omittere malū. s̄formiter ad iudici/
um rōnis/ q̄le debet eē certū sicut certa ē in/
se virtus. alioq̄n virt⁹ nō est. **Donicus**
V. Aduerto volucer/ qm̄ ex prima cert/
tudine multa possum⁹ r̄ debem⁹ nos fide/
les sine scrupulo corde credere ad iusticiā.
r̄ ore p̄fiteri ad salutē. p̄sequi/ defendere/ et/
tueri/ p̄iusq; vacillet vel auferat a nobis
hm̄i certitudo. **I**ntelligo p̄terea q̄ in/
agabilib; hūanis q̄ tantā habēt varietatē/
dicere **Aristo.** r̄ exp̄ientia teste/ vt casu ma/
gis q̄s arte p̄stare videant. sufficit tertia cer/
titudo q̄lis nō sp̄ scrupulos oēs abūcit suf/
ficit vt contēnat vel superet/ sic opando q̄i
nō sūt. **S**ed q̄ rōne possit hoc fieri/ scire
cupio qd̄ aduena n̄r in his agat. **V**olu/
cer **V.** De scrupulis sicut p̄dicim⁹ iudicat
alit̄ agendū esse dū oriunt̄ ex p̄teritis. alit̄
dū in eis q̄ agēda sunt occurrerint. De p̄te/
ritis qd̄ opib; iā amplectit̄ **Gregorij** sen/
tentia. Bonarū mētū ē ibi culpā agnosce/
re vbi culpa nō est. s̄formiter r̄ ad illud.
Iust⁹ in p̄cipio accusator ē sui. **C**ōsti/
tuēs itaq; se corā tremēdo tribunali distri/
cti iudicij dei/ p̄sciam p̄pria audire sustinet
accusantē eū. quāto maiori seueritate scit r̄
pōt. q̄m̄ fiat ei sp̄s cōtribulat⁹ r̄ ingens
cōfusio/ p̄tricio/ r̄ humiliatio cordis. ita vt
cadat a se p̄ oīm modā p̄rie defensiōis de/
sperationē. neq; enī vult cū diuina iusticia
p̄cedere/ neq; p̄scie p̄ iusticia testimonium
ferētī s̄ se reū/ silentiū imponere/ suadet po/
tius vt clamet vocib; magnis. **I**ste ē/ eq̄ssi/
me iudex de⁹. iste q̄ p̄ iusto iudicio tuo dā/
nand⁹ est. peccauit enī in talib; r̄ talib; sup/
numerū arene maris/ ita vt pctā sua vit to/
tus cape possit mūd⁹. **S**ūt ei abyssus mult/
ta/ r̄ tenebrosa nimis/ q̄ altā sibi dānatōis
abyssum meruerūt r̄ inuocāt. **E**t hoc dñe
de⁹/ in voce cataractaz tuarū. hoc ē viarū
tuarū inscrutabiliū/ r̄ iudicioz occultoz/
in quib; hō p̄stitit⁹ videre nō pōt an amo/
re vel odio dign⁹ sit. neq; cōgscere de suis
opib; quātūcūq; iusta videant. quo termi/
nent sine/ aut qua districtōe iudicent. **A**c/
casat⁹ inter talia reus nō defensoris sed ac/
cusatoris. testis r̄ iudicis in se p̄tes agit ex/
aggerās quātū pōt. **Q**ui etiā si toti⁹ popu/
li xp̄iani fudisset sanguinē/ spat̄ i illo aplī
verbo/ si nos iudicarem⁹ nō vtiq; iudicare
mur. **Q**uo s̄ fit in hūanis iudicijs qm̄ p̄st/
rētī crimē mors inferit. apud deū vō apud

quē est mīa z copiosa redēptio/ mīscōia h
 dū viuinū superatrat iudiciū/ q̄ sit vt dam
 nādus i curia iusticie habeat aditū cū fidu
 cia ad thronū gr̄e ei. q̄ saluat dānantes se
 absolutōez p̄ferēs in auxilio oportuno. p̄
 cipue si dimiserit hō ex corde debitoribus
 suis. vt p̄cipies velit eos fieri glorie/ neq̄
 vindictā q̄rere cupiat. sed oret p̄ salute sua
 quo sit vt fidēter dicat deo. bullas veie sue
 p̄stāde hīs. dimitte nob̄ debita n̄ra sicut z
 nos dimittim̄ debitoribz n̄ris. **D.** **Doni**
cus **V**aliam frequēt̄ audiuī/ volucer. S̄z
 qliter absq̄ mēdacio vel fictōe p̄t̄ in mul
 tis tale aliqd̄ agi nō satis aptū est. Esto nē
 pe q̄ de p̄teritis opibz scrupuli sint i p̄scia.
 nō idcirco reā se iudicare habet. Est ei scru
 pul^{us} va cillatio q̄dā dubitatō/ vel formido
 p̄urgēs ex aliquibz p̄iecturis debilibz z in
 certis. Alio q̄n si ex vehemētibz argumētis
 z pbabilioribz p̄ hac p̄te q̄z p̄ altera dubita
 tio p̄surgeret/ iā non scrupul^{us} sol^{us} vel lenis
 trepidatio dici deberet/ s̄z moralis de trans
 gressione certitudo. **D.** itū vero neq̄ cau
 tū videret si p̄pter h̄mōi scrupulos/ p̄scia te
 stificatōez vel dānatōez ferret certā. Aliqd̄
 interrogata ab hoibz/ vl̄ acriter a seip̄a/ ne
 q̄z mētiri sibi volēs/ r̄n̄ debet p̄p̄t̄ solos scru
 pulos se i veritate reā. se crimiosaz se dānā
 dā existere/ nōne magis in h̄ casu d̄ merito
 q̄z de pctōz/ z ita p̄t̄ de saluatiōe q̄z de dā
 natōe p̄sumit. Quo pacto fert igit̄ p̄tra se/
 meripam dānatōis suam. Auger dubita
 tiōē apli dicitū. **D.** ibi inq̄t p̄ mīmo ē vt
 a vobis iudicer vel ab hūano die/ sed neq̄
 meip̄m diiudico/ q̄ m̄ alibi se primū fatef̄i
 ter pctōez. **V.** eit inq̄t de saluos facere pec
 catores/ q̄z prim^o ego sum. **D.** o q̄lē/ ad
 ista r̄nsionē aduena n̄r daret. **V.** olucer.
Qualē nimiz dat apls/ dū subdit ad p̄
 allegatū q̄dā verbū/ q̄ me iudicat d̄ns est
 Et alibi. Scio q̄ in me nō hitat bonū/ cō
 formiter ad illud xpi. Qui ex p̄p̄ris loquit̄
 mēdat̄ ē. **F.** eritissima igit̄ nō scrupulosa
 rōne tenere debetōis hō viuēs/ qm̄ sine ḡ
 tia dei dānat̄ ē/ quap̄pter hūillet se hō q̄n/
 tū potuerit/ sibi vilescat/ se deiciat/ se p̄cul
 cer in recogitatōe sua/ qz nō h̄ret q̄ deo dā
 nātū m̄deret. qd̄ obijceret dicētī. amice nō
 facio tibi iniuriā. accipe qd̄ tuū est z vade
 Quid ē aut̄ illud tuū nisi pecc̄m nisi mēdat̄
 cū. **A.** egisti q̄ sanct^{us} abbas agathon mo
 riēs/ fr̄atribz interrogātibz an timeret z an
 in opibz suis p̄sideret/ r̄ndit. In veritate tū

meo/ neq̄ p̄fido in opibz meis/ q̄usc̄ vene
 ro añ dei/ qm̄ alia sūt iudicia dei/ alia ho
 minū. **D.** onicus **V.** or^o crede mibi vo
 lucer/ horrore p̄cutior/ tot^o merore tabesco
 tot^o in desolatōez z in quādā velut despa
 tionē deijcior h̄ audies. nec qd̄ de p̄teritis
 nec de futuris agā scio. **V.** olucer **V.** ac
 uero german^{us} tu^{us} hac p̄sideratōe sic vti n̄s
 tū vt inter tot p̄mētia mūdi mala. inter tot
 hostiles carnis ac demonis molestias per
 ipam d̄no p̄picio fortiorē assurgere q̄rat in
 spem. solidiorē p̄solatōez. z in trāquilliori
 pace q̄escere/ cui^{us} rōnez z modū collocutio
 dici p̄rioris exposuit. **D.** onic^{us} **V.** de
 mini p̄ despatōez ei ad spem veire docuisti
L. ausant nihilomin^{us} scrupli tales inq̄etu
 dinē mētis quā fluctuare faciunt. a q̄ sicut
 mulce moriētes p̄dūt suauitatez odoris. i.
 deuotiōis z amoris sentimētuz **L.** uigilare
 demum compellunt z eruscitare dilectam
 prius q̄ ipsa velit. **V.** olucer **V.** accipis
 to consilium.

Secundum metrum

quarti Dicolon tetrastrophon/ primi tres
 plus sūt trochaici almanij dimetri acata
 lectici/ sic prim^o i scdo metro q̄rū d̄ p̄. phi.
 Quart^o ē dactylic^{us} p̄hererati^{us} trimeter aca
 talecticus sicut scdus in scdo metro scdi li
 bri. Pontus versat arenas. Ad finē fit di
 strophon.

Strum tabescit in te
 Scrupulis exagitatum
 Lor^o/ gemens et anxiatum
 Persta fortius in spe.
 Filijs suis quid obest
 Prouida cura patris scit.
 Pane filiorum seruus
 Ut quandoq̄z cibatur/
 Sic cibo serui frequenter
 Paruus vescitur heres
 Glorietur vt nequaquā
 Et speret cor vtrinq̄z/
 Proximum solet iuuamen
 Fieri contribulatis.
 Nonne fluctus et procelle
 Expurgant mare crebro
 Parturit filium mater
 Sed non absq̄ dolore.
 Letus alacrisq̄z fies
 Horum prole beatus
 Si memor dei recusas
 Sic solamen habere

Prosa tertia quar

Oti. **Donicus:**
 Ro q̄s blandimēta mūdi sup̄/
 uerit. q̄s adimpleuerit. p̄beticū
 vortū/letet cor meū vt timeat no
 men tuū? Quis ad sacrificiū salutis offerē
 dū/accedere p̄sperit/si fuerit alien⁹ a dul/
 cedine dei/ si aruerit sic mons gelboe/in q̄
 nec ros desup refrigerās/nec pluuia rigās
 et fecūdās cadat/sed sit sibi celi eneu/ z ter
 ra ferrea/detra z iā q̄sa: **Voluer:** Plu
 rimos crede mihi sefellit nimia sentimēto
 rū bmoī q̄quisitio seu cupido/hoc in ture
 lupinis z begardis. hoc in q̄busdā deuor⁹
 nō fm sciam exp̄tū est/q̄ deliramēta cordis
 sui/p̄ dei sentimētis amplexātes/turpit er
 rauerunt. Alij frustra conati sunt ad nihil
 passionabiliter affici/cū sentiret apls aliā le
 gē repugnātē. Alij ita deo se voluerūt tra/
 dere/q̄ oīa de⁹ ageret in eis tm̄mō passiuē
 se hñtib. Alij p̄ vnionē apicis mētalīs cū
 spūs sancto/tradūt hñ sciam mysticā d̄ deo.
 Ita tm̄ q̄ de⁹ nō app̄hendat sub q̄cūq̄ rōe
 vel entis vel verivel boni. **S**ed ab istis
 z a prioribz inq̄rit vbi meritū erit si dilectō
 nis voluntarie null⁹ habeat act⁹? **A**uero q̄
 rōne debeat cor tuū medias int̄ scrupuloz
 ac tērationū agitāones se gerere/te doceat
 exēplū palpabile. **A**tunt naute q̄dā vascu
 lo/in q̄ sup cuspidē erectā librata ē extrans
 uerso volubilis acus ferrea/cui⁹ acies affe
 cra ē p̄ magnetē/q̄ fit vt in polū articū assi/
 dua sit suā directio. **N**ō aliter cor affectum
 dei dilectōe in fide z spe ferri/uenit i deū.
Porro sic ex motu vasis p̄tinētis acū agi/
 tatur ac alioruz/nūc detorsum/nūc sin i/
 stro: suz/redit tm̄ semp in id ipm dū q̄escere
 sinit. **C**ōformit turbatōnez aut vacillatio
 nē cor pati videt/ ex scrupulosis motibus
 mō p̄ has mō p̄ illas passionū fluctuatio/
 nes. maneat attamē diuin⁹ amor firm⁹/sal
 tē in habitu q̄d sufficit/si non penit⁹ eiecerit
 ipm hō. **E**t ita sufficit vt aliq̄s inuenia
 tur ostātor resistere pctis. imo cor p̄ expo
 nere martyrio. carēs actu talibz sentimētis
 q̄s ali⁹ abūdāter plen⁹ eis. **Q**uare patz si
 gnū istud sensibilis suauitatis inefficacit
 arguere caritatē dei/ si nō affuerit comites
 caritatis signate p̄ aplm **C**aritas inq̄t pa/
 ties ē/benigna ē/ cū reliq̄s q̄s subiūgit. ita
 q̄ si fides/si spes/si cetere vtutes ifor mes
 ēē p̄nt/dū deest caritas effugies a facie latē

tis supbie/cur n̄ poterit h̄ cepta suauitas?
Sustas igit h̄ac suauitatē vtere cū hūilita
 te z gr̄az actōe. **S**ustu cares/feri patiētiaz
 māsuētudie. attēdes q̄ aliq̄n demō aburit
 naturali bono teneri cordis/vt ē i mulieri
 b⁹/sic ecōuerso p̄t gr̄a naturalē bonū tale
 in adiutorū sui sumere/vt vehementior z
 crebrior iualescat spūialis deuotio. **S**z dū
 surrepit supbia (q̄b ei nō insidiet q̄ verare
 voluit aplm) tollit bec par interior/redit
 q̄ colaphisatio tēratōis/custos hūilitatis
 q̄ casu sufficiat gr̄a dei. **N**ec more genera
 tionis praue z puerse d̄nū sibi deuotōis
 signū q̄rat. **Donic⁹:** **E**cce relabimur
 in id/q̄d ab initio q̄sitū est/q̄ rōne poterit
 aliq̄s q̄c̄q̄ aggredi sub dubio cōstitit⁹. an
 agat recte/si ex interiori p̄scie motu suffici/
 ens certitudo n̄ habet. **P**eribit deniq̄ oīs
 ars distinguendi veras a falsis immissiones
 p̄beticas/aut reuelatōes. **Voluer:**
Habes sup h̄ vltio scripta nō pauca pegri
 ni nri. **P**rimū vō respectu eoz q̄ futura
 sunt (de p̄teritis q̄ppe iā dixim⁹) sic obfua
 re puenit/vt nō reputet culpa vbi culpa n̄
 ē. **A**lioq̄n causat erronea p̄scia q̄ quā si q̄d
 libet attētet fieri/iā culpa ē si fluctuet an/
 mus. **P**retea sub hac dubitatōne velut
 ad vtrūlibet nesciēs q̄d actur⁹ sit/p̄silū est
 vt nō agat/q̄m exponeret se discrimi/q̄ cas
 su certū hēat q̄ peccat. **U**is igit q̄c̄q̄ ses
 cur⁹ agere cert⁹ sis illud ee bonū/nec p̄tu/
 ti s̄riū. **S**ed refert q̄ certitudie. sufficit nē/
 pe certitudo moralis/ qualē norauim⁹/ vt
 vel nō sis in pctō duz facis q̄d in te est/aut
 saltē peccatū nō incurris nouū p̄ temerita
 tē/exēpli gr̄a/celebrādi. orta ē enī ex dilige
 tia tue p̄pationis/excusatio. **E**cce mo
 ralis bec certitudo p̄ doctrinā colligit alre
 ro tm̄ modoz. **U**nus puenit ex alteri⁹ au
 ctoritāte. **A**ter ex ppria eruditōe **T**ert⁹ ab
 exp̄mētali p̄suētudie. **S**ub primo viuūt
 incipiētes z aiāles. **S**ub scōo p̄ficiētes et
 rōnales. **S**ub tertio p̄fecti z spūales. **C**ō/
 sonat p̄hs tradens tres hoīm maneries ad
 doctrinā inueniri. **P**auci p̄ seipos doctes
 sunt p̄pter clarā sue p̄plexiōis armoniā. ad
 do vel aliā gr̄az gr̄ans datā q̄ faciliter agē
 da p̄cipiūt scripturas vt **A**ug⁹ intelligunt
Multi p̄ alios erudiunt recipiētes ab eis
 intelligētiā scripturaz aut si nequeunt cre
 dūt saltē dicētibz z obediūt. **T**ertū genus
 despatū est ad doctrinā q̄ nec doceri p̄nt
 nec docentibz assentire volunt. **Q**uibus

5.

relictis (sunt enim pl^u discipuli q^u multa ex bru-
 tis/que p^{er} humanā domā in dūstrā/vt ca-
 nes/vt equi/vt symec/vt aues aliq^u fiat ser-
 mo de reliq^us. **P**uto q^u religionū institu-
 endaz p^{ri}ncipalis cā fuit auctoritas regimi-
 nis/cui magis obedientia p^{ro}staret q^u p^{ro}p^{ri}e-
 rōni/ q^u in plurimis dubia valde est/debi-
 lis z incerta. **P**revalere sūb^{er} habet hec auto-
 ritas respectu iunior^u quozūlibet ad magi-
 stros vel parētes/ q^um iudiciū p^{ro}p^{ri}e ratiōis
 vel nullū/ vel imperfectū h^{ab}ent. **N**oc pitagore
 schola servabat. **S**ic iubet d^{omi}n^us dicēs. **I**n-
 terroga patres tuos z dicent tibi/ maiores
 tuos z annūciabūt tibi. **M**aiores intelli-
 go/ qui multis exp^{er}ientijs eruditi sūt in agi-
 bilib^{us} humanis/ quozū iudicia tradit **A**re-
 sto. esse recipiēda tanq^u p^{ri}ncipia p^{ro}p^{ri}e mul-
 ta vidisse. **E**xtendit h^{oc} ad eos q^u respectu di-
 uinor^u p^{ro}p^{ri}e p^{ro}suetudinez exercitatos h^{ab}ent
 sensus/ q^ules iā in solitudine sibi viuere suf-
 ficiūt. **S**up^{er}est sanct^{ae} doctrine mod^{us} p^{ro}-
 positio n^{ost}ra vicinior/ v^{el} sumit in agendis
 sufficiēs z moralis certitudo. **Q**uā mod^{us}
 iste/nutritiq^{ue} ex studiosa p^{ro}scrutatōne diuini-
 noz mādatoz quales suadet sapiēs. **Q**ue
 tibi p^{ro}cepit deus illa cogita semp^{er}/ z in plu-
 ribus opib^{us} eius ne fueris curiosus. **E**t ite-
 rū nihil dulci^{us} q^u respicere in mādati^{bus} dei.
Nunc b^{ea}t^um dicit p^{ro}s/ qui in lege d^{omi}nⁱ medita-
 tur die ac nocte/ cum ceteris absq^{ue} numero
 cadētib^{us} in hāc s^{er}uam. **I**taq^{ue} sel^u in scriptu-
 ris suis locut^{us} est deus. z idip^{su}m/ ait **J**ob. n^{on}
 reperet/ q^um sufficiēter erudiūt z cōsulūt. im-
 modo relegant p^{ro} puro fideli z integro corde
Baliuolis quidē z incredulis tenebrosi-
 or inde nascit^{ur} error^u caligo/ q^uo in hereticis
 olim/ nescio si ampl^{ius} n^{ost}ra hac etate/ p^{ro}spicu-
 um fuit/ q^um cecutiētes facti sunt multi cir-
 ca fores p^{ri}ncipioz moralium/ q^u sunt d^{omi}n^us p^{ri}-
 mis imp^{er}ssionib^{us} nature. q^u rursus digito p^{ro}-
 prio scripsit de^{us} in tabulis lapideis ad in-
 delibile memoriā. reperēs ea tertio p^{ro} fidei
 traditionē in euāgelio. **I**taq^{ue} lugere plan-
 gereq^{ue} cōpellimur.

Tertium metrum

quarti. **D**icolon distrophon **P**rimus ver-
 sus iambicus archilochius trimeter acata-
 lecticus. secundus elegiacus. currit cū tertio
 tertij de p^{ro}so. phi. **Q**uāuis fluente.

Aigma q^uis p^{ro}ferat secū fides
 Est a fonte tū lucis/ origo sua
 Per hāc s^{er}uie veritas recōdita

Quā natura nequit insinuasse/ patet
Reuelat ecce paruulis amans eos
Ataq^{ue} docens z cum simplicib^{us} graditur
Sui sup^{er}bis mente cordis clauditur
Vult intellectus subire vt omnis ei.
Peritq^{ue} sensus omnis vt sedeneget.
Deberet homo totus obsequiū d^{omi}no.
Par nempe bestijs peccādo factus est
Indiget hinc fidei subdere colla iugo:
Vt ambulet vite vias nec offendat/
Pandit qualis sit finis habendus ei.
Precepta rursus inculcat prius data
Nam mos p^{ro}uersus obnubilat ea.
Vis ingredi vitam. mandata conferua
Roborat hic decedē x^{rist}us in alta leuans
Si prima per se n^{on} ora p^{ro}cepta decem
Sens scelerata docet falsa vel ambigua:
In his fides si fit obscurior/ plena
Veridie palpans/ a modo quid sup^{er}est
Jesu benigne. quid potest magis tuam
Externis legem tradere ludibrio:
Dodos z regulas viuēdi deinceps
Quos/ his euerfis/ plebs tua suscipiet.

Prosa quarta quar

Hic. **M**onicus.
Decet volucer q^u stomachabar
 nūp^{er} mecū/ dum theologia^m effe-
 res/ v^{el} sit q^u n^{on} nullos ex theolo-
 gis exp^{er}imur i nullo meliores. v^{el} n^{on} de-
 teriores ceteris hoib^{us}. **V**olucer **M**olo
 monice de aliena vita theologoz nec alio-
 rum scrutator eē vel censor curiosus. **D**oc
 v^{el} n^{on} credidi p^{ro}p^{ri}e q^uo z locut^{us} sum/ q^u theolo-
 gia n^{on} admixta fidei/ spei/ z caritati/ inflat
 z officit/ quē admodū de ph^{il}ia romanoz re-
 fert apl^us/ q^um p^{ro}p^{ri}e ing^{er}itudinē dati sunt sup^{er}
 alios hoies i reprobū sensuz. **L**am reddit
 q^u cū cognouissent deū n^{on} sic deū glifica-
 uerūt. neq^{ue} gr^{ati}as egerūt. **I**ngratitudinē v^{el}
 maiorē eē in d^{omi}n^um v^{el} abusu theologie
 q^u ph^{il}ie n^{on} dubitauerit. **P**ropterea sicut
 apud ciceronē orator describit. q^u ē vir bo-
 n^us dicēdi perit^{us}. **I**ta theologū noiam^{us} v^{el}
 bonū i sacris l^{it}ris eruditū. n^{on} q^u dē eruditio-
 ne soli^{us} intellect^{us} s^{ed} multo magis affect^{us} vt
 ea q^u p^{ro} theologia^m intelligit/ traducat p^{ro} iugē
 ruminatōez in affectū cordis/ z exercitiōem
 opis. quatin^{us} sapia s^{er}u nomen suū sapida
 sit/ in bonis/ suauit^{er} z iocūde. in malis/ tri-
 stabiliter z acerbē/ aliq^u tales instar **V**rie
 fert l^{it}ras d^{omi}nⁱ tōis sue. dāt aduersus semet
 ipos ex ore p^{ro}p^{ri}o iudiciū/ pl^u ificiūt exēplo

De cōsolatione theologie

vite q̄s instruat verbo doctrine / sacras de-
nig lras impudenter suis inq̄natis mori-
bus ⁊ desiderijs subseruire p̄pellit. sensus
a sanctis patribus traditū distorquētes imo
sepe nesciētes. nescia p̄fecto est ps magna
taliū qui se theologie p̄fessores iactant/
ita vt experiri stupor sit. Ideo q̄ppe theo-
logiā nesciūt qz se curis alijs q̄ridie tradūt
Esto sciant. vides quē admodū ratio / dos
hominū p̄clarissima vertit reprobus ad su-
am aliorū q̄ p̄niciē. Unū q̄z quāto meli⁹
tāto furiosiores eos q̄ ad sobrietatē ip̄o nō
vtunt / reddit. nō vini vicio sed potantūz.
Dicta sint hec interim q̄tin⁹ aīo tuo tristi-
mos gereret / ⁊ solueret questio facta / simul
vt ea q̄ de theologie cōsolatōe scribim⁹ qua-
liter ⁊ a quibus accipiēda sint vtilit̄ insinua-
rem⁹. Cōfido in dño q̄ apud idiotas soli-
citos de salute sua / in quibus ē simplex fides
certa spes. ⁊ suavis caritas / insidebunt fru-
ctuosius in aīo theologicē sentētie (ideo n̄
frustra sūt) q̄s apud repletos lras gignētibus
scientiā illā quā inflare dicit apls. Oculū
vero q̄s nesciat quātū turbat aut excecāt i-
flatio. **S**ūt alij min⁹ culpabilē / nescio
si min⁹ tolerabilē errātes / q̄s / ex doctrina
dū moralē querūt certitudinē / nullū lumē
rōnis mouet ad assensū cuiusuis agibilis
tūmodo satis ē si dicere potuerint. Hoc
scriptū ē. hoc talis doctor in lectura sua se-
sit. hoc ali⁹ ita posuit / similes aspiciētibus
so ad solē dorso splendorē ei⁹ in mōtib⁹ q̄s
ad aspectū solis null⁹ sufficit ostendētis di-
gitus attollere. Cur ita? Quia deorsū ocu-
lū mergere soliti sunt / vbi nō aspiciūt sol nī
si circūuolut⁹ caligine. Plane. lucis natu-
ra nedū sensibilibis sed intelligibilis ita ha-
bet. vt quāto longi⁹ ab origine p̄tendit / eo
fiat debili⁹ / crassior / ⁊ subobscurior. Pro-
pterea si lumē intellectuāle iugiter ad infi-
mā cōsiderāda demergit / grossescit ⁊ crasse-
scit quodā mō / ineptūq̄ reddīt supiora q̄s /
uis lucidiora aspiciere. Sed neq̄ lumē ye-
ritatis accipiūt isti nisi circūuolutum sit q̄
dā veluti caligine traductōnis humane.
Donicus **E**xperimur id sepe qd̄ dicitis
Sed quid p̄inde faciendū sit insinua.
Volucet **D**onēdi sunt ab ingressu stu-
dij nō ita figere solaz in cōstitutionib⁹ suis
retinēdis memoriā / vt plurimū mos ē / q̄n
exerceāt intellectū / rationēq̄ cōsulant / ex q̄-
bus principijs vel moralib⁹ vel theologi-
cis originent h̄mōi cōstitutiones. Ita enī

fiet vt collustrent lūie primorū p̄cipiorū /
q̄ si v̄l nolūt vel neq̄unt / credāt illustratis
Recogitēt insup p̄statiā hūane cōditōis / q̄
ad h̄ cōdita ē / vt totū sensibile mūdū q̄ p̄ se-
sū portas ingredit / imprimēdo spēs suas
atq̄ simulacra / reducāt in primū p̄cipiū
deū / cū qdā simplicitatē puritate. Ita p̄-
cedēs a deo mūd⁹ / sit eo p̄riue vtilior in
suis p̄rib⁹ / q̄ longinq̄or / put in elemētis vi-
dere ē ⁊ i solis lumē. Rursus autē redditur
sp̄ualior magis ac magis p̄ opatōez intel-
lect⁹ agētis i fantasmatā corpalia. et quibus
elicit sua v̄tute spēs intelligibiles simpli-
ces ⁊ incorpeas. Et sic natū ex carne sensu
um caro erat suo mō / sic qd̄ nascit ex intelli-
gibili sp̄ū / sp̄ūs ē. Adeo qd̄ ē vt nō dubita-
uerit apls dicere. qui adheret deo v̄n⁹ sp̄ūs
est cū eo. Nec opatio p̄cipue spectat ad ele-
uatos theologos / exercitantes se ad theolo-
giā mysticā / que p̄ abnegatōez tēdit in sim-
plicitatē. verū q̄n veniēdū est ad agibili-
um tractatōez / optet rursus in inferiora re-
spiciēda descēdere. Alioq̄n fallerēt isti mō
ad primos p̄rio / si lumini primorū be-
rerēt adeo / q̄ cōclusionū visionē omitterēt
exēplo astrologi cadētis in foueā dum am-
bulās respicit astra. **D**eniq̄ p̄fectus erit
qui studiosa circūspectōe versabit in vitro /
q̄s. hūc iuristā theologū / ⁊ cū theologo iur-
istā iudicabo. Quales fuerūt primi docto-
res / ex q̄z sentētis decretales decretaq̄ cō-
pacte sūt. **D**onic⁹ **R**aros affert etas
n̄ra tales / cām scire desidero. **V**olucet.
Pauci tolerāt laborē studiij. In multis
vel etas vel ingenū vel sumpt⁹ nō suppe-
tūt. Euenit p̄terea q̄ mystica agar ac illavi-
dēs se peperisse / habet p̄ceptū sarā dñam
quā sterile existimat. Rachel insup fortas-
sis limpidos h̄ns oculos / irridet aliq̄n mor-
daci⁹ sororis lye lippitudinē / cū se mutuo
iure sororio conueniat honorare / ipam q̄z
agar impio dñe sue subijci / dictatisq̄ p̄ eā
equū fuerat obedire. **S**ubinde p̄pēdis
difficultatē infinitā quā h̄z morale negoci-
um / dū p̄ se q̄rit / qz non satis ē intelligere
qd̄ verū sit / ⁊ qd̄ rectūz sicut cadit sub arte
tradere / s̄ p̄ticulares circūstātiās / q̄ varia-
biles sūt / neq̄ sub arte neq̄ sub doctrīa ve-
niūt. Circūspicere necesse ē statū i primis
reipublice cū morib⁹ eā regētū / si iuxta cō-
siliū so ceteri moysi / sint viri potētes / n̄mētēf
deū / in q̄b⁹ sit veritas / ⁊ q̄ oderint auariciā
neq̄ sit apud eos p̄sonaz acceptio / nec in

Stitia/nec depravatū cōsiliū. Alioquin
 nō erit ab eis iudiciū rectū q̄stūcūq; fue
 rit postulatū/ nisi p̄uiderit ex alto de/ q̄ p
 pueros/p̄ iniq̄s/p̄ bruta/p̄ demōes/sepius
 exercuit iudicia iusta. qua i rethobias ore
 diuio locut⁹ est/dū filio iussit p̄siliū sp̄ a sa
 piēte p̄q̄rere/ om̄i insup̄ inq̄t rpe b̄ndicte
 um/ z pete ab eo vt vias tuas dirigat/z oīa
 p̄silia tua in ip̄o p̄maneat. Que sint aut̄ cō
 silia dei aperuit psalmista loquēs ei Cōsi
 liū meū iustificatōes tue. nō ita tñ vt b̄na/
 nū p̄siliū deserat/q̄d vtiq; debet exstimari
 diuinū/ si rite/ si humiliter/ si deuote/ si obe
 diēter fuerit inq̄siti. Quale zel⁹ feruidus z
 oīs generalit̄ passio rehemēs/ solet nec pe
 tere/nec penito ȳl ingesto credere. **Bo**
nicus **D**omitam⁹ deinceps ea loq̄ q̄ sub
 eruditōe doctrinali nō veniūt/necq; ei mo
 ralis certitudo/quāti ex dictis colligo. po
 test sub vna regula tradi q̄ sufficiat in om̄i
 casu p̄sciaz agētis reddere securā se nō deli
 quisse/q̄d ex euen̄tū rex p̄p̄di sepi⁹ solet.

Voluer **P**ropterea p̄stitue sūt in figu
 ra. Tres ciuitates refugij/fides/spes/z ca
 ritas/p̄tinētes lauactū penitētie/z emuni
 tatis a siliū/quatin⁹ par cōturbara p̄ ea que
 se fecisse formidat homo reformet/que par
 qualiter ob seruāda sit intellige.

Quartum metrum

quarti monocolon/ vsus ē dactylic⁹ alema
 ni⁹ retramerer hyper catalectic⁹, currit cum
 quito carmie q̄ri de p̄so. phi. si q̄s arcuri.

P Ultra par/ sumi mun⁹ opimū
 Puncius defert missus ab alto
 Nam male menti qualis erit par/
 Si enitur lecto sorde repleto.
 Complect et spinis se viciozum/
 Qualium turba dilaceratur.
 Tracta nunc istuc/ rursus et illuc.
 Dissidet secum seq; remordet.
 Viribus vanis omnipotenti
 Stulta guerram dat moze gigantum
 Pugnare contra quodq; creatum
 Jus sui regis sedulo seruans.
 Si placet fiat vera tibi par/
 Ordinatus sit primitus omnis
 Motus. affectus nec vagus erret.
 Queritans extra posse quieto
 Se frui mundo. quod nequit esse.
 Pauca pertēptet non alienis
 Litibus se det. sed nec habenas

Sensibus laxet. semper anbelet
 Legis eterne iussa tenere.
 Litteris sacris assiduus sit
 Quippe dat pacem zelus eorum.
 Pacis eterne pignus et arram.

Prosa quinta. z vi

Himali. iij. **Donicus**.
 Dueniat oro par ista nob. At/
 vero nōdū satis explicuisti q̄ sit
 apud pegrinū n̄m p̄solatio spe
 cialis/ delinēs cū in tā p̄fusiibili rerū tem
 pestate/ qualē in florētissimo nup̄ francie
 regno. nominatim in celeberrima parisiē/
 si ciuitate cōtigisse/ nō prozsus ignorat/ et
 nos intuemur. **Voluer** **A**ccipe sup
 istis doctrinam theologice celitus immisse
 quā deinceps non meloqui putato. **Con**
queris o homo q̄ etate tua multi depere
 unt/ quid queso nouū accidit. **H**abet etas
 omnis mortuos suos. quotidie recipit ter
 ra mille modis humanū genus/ bos pestē
 illos fames. alios gladius. multos naufra
 gia. morbi. incendia. voragines absumūt.
 quippe terra sunt z in terram reuertuntur.
Dentebaris o neq; dum **Eue** dicēti **Ne**
 forte moriamur. subintulisti. nequaq;. om
 nes ex tunc capitali supplicio adiudicati
 sunt. **N**il refert quis prior. quis posterior
 securi mortis feriat. **Unū** dabo tibi q̄d in
 re p̄fitear esse timendū/ quo merito vel de/
 merito/ vita iamiam citissime desitura/ si/
 niatur apud iudicē deū. **S**cio mecū fate/
 beris. **I**nterogo te/ respondeat existimas
 tio tua **M**ortuos quos immatura violē/
 tag; nece defles creptos/ aut iusta causa p̄/
 didit aut iniusta/ si iusta. cur inculpās ius
 ticiam. **C**ur non letaris lauans man⁹ tu
 as in sanguine peccatoris. **S**i iniusta. vi
 de si sobriū est eos plangere/ quos pro ius
 ticia moriētes beatos t̄ps appellat. **S**z
 dices potuerāt iniusti viuendo corrigi. ius
 sti v̄o plus ad suā aliorūq; salutē supersti/
 tes iustificari. **Q**uid si sordidus sor duisset
 adhuc si sue dānatōis assidue penas auxil
 set. **I**ustus vero vt sepe fit excidisset a iusti
 cia. **P**atet lati⁹ ista deductio. nōne variū
 sunt euen̄tus belli et nūc istū. nūc illū consu
 mit gladi⁹/ vt nō glorie accinē⁹ vt discin/
 ctus/ qm̄ nō est fortū bellū/ dicit **E**cclēsia
 stes. **S**ed ad altiora p̄scēdere n̄rē rōes
 volūt q̄ nihil casuale. nihil fortuitū tradūt
 deo. cui⁹ cōsilia sup̄ filios boīm/ bumana

D

De consolatione theologie.

curiositasprehendere p singula non psu/
mat. **A**ttinam? in aliqua qlia ex pphetis
et historicis libris nris fas est colligere.
Destruxerunt assyrii idolatre qdē/sine deo/
ibrlm sanctā ciuitatē cuz populo. **Q**uid p
Iaiā dicat dñs audi. **V**e assur virga furo
ris mei/ et bacul' ipse est in manu eoz mea
indignatio. **S**equit'. **I**psē autē nō sic arbi/
trabit. et cor ei' nō ita estimabit. sed ad pre
rendū erit cor ei'. **E**cce q' de' malos de po/
pulo suo/inter q's nō dubiū fuisse quosdā
innocētes/voluit p lōge deteriores afflige
re/qles appellat virgam furoris sui/q'suis
obseq' deo blasphemū nō crederēt. qd si ta/
le aliqd opat' est mō de'/qui p'atē h'z vite
et mortis. in cui' p'spectu nō iustificabitur
ois viuēs. **N**ōne frequēter in regimine rei
publice cupiditas se putat caritatē:cū hec
p'mune bonū. illa p'riū p'modū semp in d'
rat. **E**sto sit caritas/qd si nō adhibuit pro
sui suorūq; custodia p'tra p'ditionas insidi
as cautelā/qlē hūana pōt et exigit industria
Quid si bellassent aduersus infideles/aut
aduersus exteros sui regis hostes/et occu/
buissent. felices eos in altera vita. nōne iu/
dicares nec morte turpi sūctos? **Q**d si p'n/
tē tñ respicis vitā/terreat apls si in hac vi
ta tñ spantes sum' miserabiliores sumus
oib' hoib'. **Q**uis p'terea nouit. si ascēde
rit in aures dñi sabaoth clamor flagitiorū
scelerū/et abomiationū qb' vel p'plus vl're
ctores et nobiles/vel ytriq;/forsan peccauē
rāt. q's tradidit de' nō in man' infidelū/ut
alias plerūq;/qñq; p'vandalos et gothos
et hunos. aliqñ p' alios noiatiū p'pter spur
cissimā carnis corruptōez/ut aliqb' reuela
tio dixit. exposuit suos mō de' cladib' bel
loz ciuiliū/vbi tumultuaf p'pls cōtra no/
biles/sino sine lege/sine ordine nobiles in
ter se/cuz dissecatione mutua p'ploz se de/
struūt. **P**unit/crede mihi/de' occultiora se
pe delicta p' flagella patētia. illa etiā que p'
contritū cor et humiliatū deleta p'ridē sue/
runt quo ad culpā/reperit in penā. **N**ic fit
vt aliq's p'ntialit' bene viuētes/aliqñ p'pre
bendar afflictio/aut pro paruo sicut putaf
delicto nouo/grādiōr punitio subsequaf/
quēadmodū cernere ē in corpis egritudi/
nib'/q' ad occasiōē facile oriri vidēt/aut
recidiūū pati. **S**ed da nullū neq; modo
neq; autea p'cessisse demeritū/virt' vel exer
cet ad meritū/vel ad p'miū coronaf. **A**dde
q' mutat de' vt placet regna de gēte i gēte

pp' iusticias r'arios dolos. **H**abuchodo
nosoz mēte capt' test' ē test' troia. testis ro
ma. testis daniel de dissipatōe monarchia
rū q'tuoz p'cipaliū. **D**abet ei qlibet res in
terris quādā sue duratōis periodū/atq; vi
cissitudini subiecta ē. sit hō. sit dom'. sit et
uitas. sit regnū. sit impiūz. **D**urauit p'ca
dñs sacerdotiū hely iuxta reuelatōz samue
li factā. **C**ui' gen' saul exterminauit/cū ciui
tate sacerdotiū i ore gladij viros et mulieres
puulos et lactētes. **U**bi p'cor antēde vigi
lāter. **E**t ei p'posito res accōmoda) vide q's
occasiōē p'stiterit primā/ neci crudelissi
me sacerdotiū ac viroz vestitoz ephor/ li/
neo/cū mulierib' et puulis et lactētib' et p'z
sus innocuis/cū horreda demolitōne ciui
tatis. **N**ōne legis q' declinauerat dauid ad
abymelech sacerdotē/sūpserat i necitate fa
mis panes scōs/cuz gladio goliad/neuer
istic culpabil'. **E**t de dauid testis ihs i euā
gelio. **L**ic' vsus sit bona mēte/reū se mēo
rās. excur' ē nihilomin' saul irrat' mala
volūtate/destructōez quā dei volūtas opti
ma se facturā p'dixerat. **C**anif i spalmis
de deo. **C**ouertit cor eoz. nō dubiū egiptio
rū/ut odiret pplm suū/et dolū faceret in ser
uos ei'. **C**ouertit intellige q' materiā odij
et doli mīstrauit i multiplicatōe hebreoz et
i miraculoz p' moysen oñsione. **Q**uocir
ca facile p'z eē fallax argumētū. **P**rouenerit
ex ist' opatōe scādala. mortes. malaq; sine
nūero. **E**git g'talis culpabilit'. **N**ihil ei taz
bonū q' neq'cia puerfoz neq'at abuti. **E**xē
plū in p'restatōe fidei p' martires claret. **E**t
primo in p'dicatōe xpi/qui nō venit p'cez
mittere i terrā sed gladiū. **C**ui' or' vtiq; di
uin'/tot innocētes p' herodē dedit neci. ca
stigmat p' filiū. medic' egrotū. ipi se p'imūz
nūqd ager p' sup filio. medic' sup egrotō/
p'miaz. q' mortis occasiōē dedisse vifi sūt
nō puto. **N**otaueris et i p'nti re quēadmo
dū pugnauerit filij isrl' trib' vicib' p' benia
min/ob vindictā pessimi sceleris in vxore
leuite. **C**ā iusta erat et qd fortasse miraber'
dederat de' assensuz pugnātib' vici sūt pri
mo/et itez scōo/vsq; ad internitōez quinq;
ginta miliū pugnatoz ex isrl'. **T**ercia pug
dedit eis purgatis et hūiliatis victoriā/vi/
q; ad oñimodā pene deletōez beniamitice
trib'. **N**ō discurrā p' plima. scrurati q'p/
pe scripturas meas occurrūt talia copiose
q' lectō vinar ē et q'si malle' p'teres petras
consolationē deniq; faciēs p'tra mortaliū

casus inopinatos / z qui iusta dei bonitate vident indigni. **S**i videris ait **E**ccliaſtes calūnias egenoz / z violenta iudicia / z sub ueri iuſticiā in puincia. nō mireris ſuper hoc negocio qm̄ excelſo excelſior ali⁹ ē. **E**t inſup vniuerſe tre rex impat ſeruiētī. z ita imperat vt ſeruiāt ſibi / etiā neſciētes etiāz repugnātes / z odiētes vt demones. **Q**uis nullum ex amicis p̄dere. vis eos poſſidere trāquille. oēs in deo dilexeris ſuā vitā. ſuā gloriā. ſuas diuitias in eo recōditas habe. vtiq; ſicut nō p̄dit deus / ſic amicos cū ſua vitā / gloria / diuitijs / ſp̄ z vbiq; poſſidebis. **L**eterū nemo deſperauerit de te iſtu bone qm̄ cū iratus fueris miſericōie recordaberis. **T**u p̄ rempeſtatē trāquillū facis. **T**u rem publicā p̄ varias agitātōes purificare ſcis velut ex actōe mutua elemētoz nobilioza gignis mixta. **A**pud te ſūt innumerabiles modi purgātōis z ſaluātōis electoz. **U**n⁹ p̄ ignominia mortis / q̄ liberat etiāz a purgatorijs ſupplicijs. **A**lius p̄ ablationē totale tpaliū cū corpe / vñ laq; ōterit omni um debitoz. quoz fortassis alio mō non erat bñ poſſibilis ſolutio. **A**lij forſitan egerūt tepide negligēter cāz vel iuſticiē publicē / vel legis diuine / aut circūſtātiā culpabiles habuit ſua p̄ſecutiō / oīa mors abolere potuit eo efficaci⁹ quo p̄tumul⁹ illata ē / caruicq; ſepulcro. **T**alia quis oīa diuumeret. **A**udebo ſublimi⁹ vocē attollere plenā p̄ſolātōis ſancte. **I**taq; deſolationū omni um q̄s furor hoſtilis opatus eſt / put p̄q̄re ris / interrogo q̄lis aſſignat cāz. **S**i libido dñandi regēdiq; / ſi vindicte zelus effer⁹. ſi diuitiaz / vel opū execranda fames. ſi tituli fortassis alij nō min⁹ ſcelerati ſacrilegi nefandiq;. **F**elices oro nōne ſunt q̄ virtuoſis animis obſiſtere conati ſunt q̄ ſuis in oculis hoīm ſupati. **A**uctores vō tanto infeliciores quāto nihil infelici⁹ impunita licētia / z p̄ſperitate peccātū / qualiū miſerear; velim / p̄ ſua p̄uerſione ſalutēq; deſcans. **Q**uod ſi cā / iuxta quorū dā impudentiā q̄ ſe de p̄tinacia dānat aſſignet deſenſio catholicē veritatis. vicia q̄rēs z errores corrigere. z h̄ corā iudice legitimo / nūc ordinarior / nūc ſupmo. quidni fidenter affirmauerim / b̄tōs eſſe mortuos q̄ p̄ lege dei ſui certauerit vſq; ad mortē / exēplo tot martirū. **Q**uid ſtupes. qd̄ me reſpicias / nolito mirari ſi bz q̄ti die martires ſuos mūd⁹ / ſi caro / ſi diabol⁹ / cur nō habeat ſuos xp̄c. **H**ic

apls. **O**pret hereses eē / vt q̄ p̄bati ſūt / manifesti ſiāt. **Q**uō manifesti : plane i bonū ſi legē dei deſenderit ſtrēnue. ſ; p̄ſus i malū ſi vñ maligne impugnaverit aut impugnātib; fauerit impudēter ſubdole / neq; ter ſub uertēdo vel negādo iuſticiā. **T**ales dixer; ſcādaloz cām oīm / q̄lē egerūt in alios p̄ſequētes aliq; vſq; ad coronā martirū. quo pacto inq̄s. **R**ūdeo nōne martirū cā fuit vt p̄ xp̄o. p̄ veritate. p̄ iuſticia. p̄ vicioz re dargutōe / mors vndeciq; tolerat. **A**ttēde q̄ cā reddiderit ipm̄ abel primū martirē in lege nature. **D**ec nūm̄ q̄ i odiū iuſticiē religioſe / q̄ ſacrificiū obtulerat deo placabile **L**ayn frat̄ eū nihil tale cogitātē / egrediētē in agz / inſidioſe pemit. **V**ides q̄ pacto ſit aliq; martyr etiā dū ignorat. **O**mitto d̄ ſe ptē fr̄ib; machabeis i lege ſcripta / q̄ nō ob aliā cāz q̄s ne legē in porcine carnis eſt vīo larēt / atrociffime necati ſūt. **N**ō loquar de **J**obe baptiſta qui legis vtriuſq; moyſi z xp̄i limes qd̄ fuit. cui⁹ martirū aliā nō inuenit cāz habuiſſe / niſi redargutōes publici in ceſt⁹. **T**homas cātuariēſis / ob deſenſionē eccliaſtice libertatis. **L**eodogari⁹ ob zelū dom⁹ francie contra **E**broynū. **A**gathes agnes z lucia. p̄pter fidē caſtītatis glorioſo celebrant martirio. **E**t ita de plurimis. q̄ rū exemplis p̄ſpicuū ſit omnē hoīez q̄ perimif odio iuſticiē z veritatis / dū ſecta illā / p̄ſequit̄ aut deſendit / inſignit apud deū ve ro titulo martirū / q̄lectiq; fuerit apud hoīmines iudiciū. **Q**uid ſi pl⁹ aliqd̄ addiderim. **I**nnocētes qd̄ occiſos cōſidero / q̄s eſſe martires null⁹ qui fidē habet ecclie dubitauit. **S**ed q̄ ratio martirū. nūquid alia dabit q̄s odiū xp̄i ex ambitōe regnādi p̄ueniēs. **U**bi rurfus colligitur hec regula. q̄ infantes aut pueri / quāto magis p̄uectiores / quos in odiū xp̄ianoꝝ ſeu xp̄i vel ſue legis perimūt infideles / in dei / ſaraceni / vñ pagani / aut aliqui noī tenus xp̄iani / hereticantes / apoſtateq; facti / aut in tyrānidis rabiem verſi / tales martirio coronant̄ etiā mortis timidi. p̄cipue ſi nō alius criminis ober in eſt actu. **D**ec inſideant aīo tuo ſi abſq; fictione meus es diſcipulus. **D**ec mentis p̄turbationes radicit⁹ euellant qm̄ altior. ſecurior. ſalubrior. religioſior. z glorioſior nō eſt altera p̄ſolatio ad quā p̄uehere poſſit doctrina mee legis q̄s martirū tollerātia. p̄ quod deſt in pp̄rio ſanguine q̄lber culpa ſimul et pena vt protinus homo

p.

Dialogus

liber et expeditus euolet in celum / ubi status habeat omnium bonorum aggregatione perfectum. **Volucer** **Monice** theologia locuta sit. nos ex sua naturaque locutione breuiter epilogaes sumam hoc copendiosum in omni tribulatione solam ut toto corde suspiremus / leuantes oculos in celum et dicentes. **Deus** est pater misericordiarum / et totius consolationis / in cuius miseratione sperandum est. cuius se voluntati conformandum est. a quo est virtus patientie. in quo est serenatio scientie. Nos interim trahere conemur in affectum / quod sub quadriduo descriuimus per intellectum. **Monicus** **Si** at ita precor / et patet dei que exuperat omnem sensum / corda et intelligentias nostras custodiat in caritate dei / et patientia christi / ut per patientiam et consolationem scripturarum spem habeamus Amen. **Explicit**

Incipit dialogus

apologeticus cuius collocutores sunt volucer et monicus / ut in consolatione theologie seruatum est. **Volucer**

Rem inquis o monice / quam nec paucis diebus / nec ullis penne verbis explicare fas mihi est. Petis cur terminata per generale concilium non fuerit causa fidei / contra doctrinam pestiferam. **Iubentem** tyrannos per insidias interfici / per quoslibet etiam priuatos / ordine iuris nec diuini nec humani seruato / et confederatione qualibet non obstante. **Ego** synodum non inuiso / quare reuereor et veneror / sed plurimos in synodo querentes excusare non valeo / quos anime passionibus et pestes improbe quibus mos est cathedram humani subuere / re iudicium / sefellere et errare fecerunt alios in inuio et non in via / alios male dissimulare vel negando iusticiam / vel id quod credere debuerant ad iusticiam / non ore confitendo ad salutem / alios obsurdescere ad salutarem illam iacobi inuisionem. **Nolite** fratres in personarum acceptione habere fidem domini nostri ihesu christi. **Siquidem** fuit apud aliquos impudensissima personarum acceptione / dum eadem fidei causa / isti dantur sunt / alij pertransiti. **Monicus** **Fuerat** igitur tutius o volucer atque consultius non quesisse iudicium a talibus quam exponere sanctum canibus / et picere margaritas ante porcos. quinetiam aduena noster / nonne debuerat prius sedens computare si sumptus ei

si suffragia coadiutorum per tanta suppeterent / nec cum non potuerit perficere / iure ceciderit in illud improperium / iste homo cepit edificare / et non potuit consummare. **Volucer** **Arges** uehementer o monice et in has me trudas angustias. ut quid risurus sum non satis inueniam. **Itaque** si iustificationes aduene nostri suscepimus / poterimus id quidem in multis speramus perficere. sed ignominiam oportebit / et turpitudinem reuelare nonnullorum / quos colere quosque reuereri / quos diligere / status suus et societas efflagitat. **Monicus** **Debuerat** circumspectius per talia diligenter ne in re tanta quereretur post exitum / turpis illa nec admittenda penitus excusatio / non putauit. **Est** enim circumspectio per maxima prudentie / que sue considerationis oculos circumfigurat / nec dum in illa que de se licita sunt. sed que circumstantibus omnibus attentis / ut tempore loco et personis expediunt. **Sunt** enim quedam licita / que circumstantibus obstantibus / ideo non expediunt quonia expediri non possunt / et ad debitum consummationis finem induci. **Volucer** **Agis** o monice iuxta vulgi proverbium / post reditum a iudicio vel a foro / sapienter consulis. **Quippe** si de generali concilio / si de hominibus ipsum constituentibus / si de studiis ac universitatibus per ne totius christianitatis habentibus ibi legatos suos / si de coadiutoribus ad persequendum si de commissariis ad examinandum causas omnes fidei / si de sacro dominorum cardinalium collegio / seu romana curia suspicandum male fuerat / de ministratoe iusticie / cureret in pugnatione vel accusatio tua / presertim quod generale concilium fuerat specialiter celebratum ad hunc finem extirpationis heresum et errorum et hoc ab initio sic attentatum est fieri ut detinerent etiam errantes in carcere / quorum alij qui postmodum ignibus traditi sunt. **Primus** enim bohemi / dehinc anglici detulerant errores in vykleff. **Bohemi** circiter .xl. anglici plusquam ducentos. **Pro** quorum reprobatione / zelauit et predicauit publice et aduena quantum alter aliorum. **Videat** autem prudentia tua si non existimare iustum erat / nec temerarium / non minori diligentia. zelo vel constantia / procedi debere ad damnationem doctrine magis in moribus et republica pestifere / et hominum tergiversatione / vel personarum acceptione reiectis. **Adde** quod serenissimus rex romanorum precipuus ab initio promotor extitit / ut hec eadem doctrina tanquam principibus palam

aduersa dānare sicut oñdit in assecutione
 dānationis vni⁹ articuli vel assertionis cō
 tinētis totā in effectu doctrinā hāc oī pub
 licere capitalit̄ inimicā. Qui⁹ dānationis
 tenor est. **P**recipua solitudine volēs hec
 sacrosancta synod⁹ ad extirpatōez heresuz
 et erroz in diuersis mūdi p̄tibz inualescen
 tiū pcedere sicut tenet/ z ad hoc collecta ē/
 nup accepit q̄ nōnulle assertōes erronee i
 fide z bonis moribz ac multipliciter scanda
 lose/ totū⁹ q̄ reipublice statuz z ordinē sub/
 uertere molietēs dogmatizate sunt. inē q̄s
 hec assertio delata est. Quilibet tyrān⁹ pōt
 er debet licite z meritoze occidi p̄ quēcun
 q̄ vasallū suū/ vel subditū. etiā p̄ insidias
 et blandicias vel adulatōes. Nō obstante
 quociq̄ iuramento seu cōfederatōe cū eo nō
 expectata snia vel mādato iudicis cuiuscū
 q̄. **A**dversus hūc errozē satagēs hec sacra
 synod⁹ in surgere/ z ipm fundit⁹ tollere/ pre
 habita deliberatōe matura/ decernit decla
 rat z diffinit hmōi doctrinā erroneā esse in
 fide z moribz/ ipamq̄ tāq̄ hereticā/ scanda
 losam/ seditiosam/ z ad fraudes/ deceptōes
 mēdacia/ proditōes/ piuria/ vias dantē/ re
 probat z p̄dēnat. **D**eclarat insup/ decernit
 et diffinit/ q̄ p̄tinaciter doctrinā hanc p̄ni
 ciosissimā asserētes/ sunt heretici/ z tāq̄ ta/
 les iurta legitimas z canonicas sanctiōes
 puniēdi. **D**onicus **D**ū etiā atz etiāz
 recogito volucer p̄ba sacre synodi quē ad/
 modū fatet se p̄cipua solitudine destructō
 nē heresuz z erroz debere psequi/ quē ad/
 modū p̄terea seueri cēsure iudicij dānanit
 hāc assertōez q̄ totā fere p̄plectit doctrinā/
 nouē assertionū denūciataz cū p̄pōe vnde
 fideliter excerpse sunt/ nō inuenio realē su/
 spitionis cām fuisse fingēdā/ q̄n z p̄cilium
 dānās/ z res p̄manēs/ z doctoz cet⁹ p̄sulēs
 debuissent ad vltiora pcedere. **S**i aut̄ ali
 ter vel cur acciderit/ omitto q̄rere. **D**oc ad
 p̄is in q̄ro. cur aduena n̄ p̄ ceteris in hac
 p̄secutōe notat⁹. **V**olucer **N**osti mo
 nice qd̄ ad officium cācellarie parisiē. cui
 deseruit spectat in fide materijs/ nosti p̄fes
 sionē suā/ exptus es qualēcūq̄ zelū suū/ ad
 ea q̄ religionē n̄ram respiciūt. **S**cis q̄s li/
 ber ē ab oibz vinculis mūdane necessitatis
 q̄tin⁹ possit ampli⁹ p̄parato aio/ p̄ veritate
 certamē h̄re. **T**alis ē insup de q̄ iusticia si
 nō recte ambulauerit ad veritatē euāgelij/
 valeat fieri/ absq̄ p̄turbatōne alioz seu rei
 publice via facti/ put alias corā inclita na

tionē frācie vni militi palā dicit. **S**cis n̄
 hilomin⁹ q̄ a xp̄ianissimo rege fracoꝝ et a
 p̄clarissima filia sua vniuersitate parisiē.
 imo z ab ecclia gallicana/ p̄ puicia senon.
 delegat⁹ extitit ad generale p̄cilium/ sub certis
 instructionibz z l̄ris/ q̄ p̄secutōez materia/
 rū fidei. hui⁹ aut̄ noiatim/ necnō vnionis
 eccliaſtice. sed reformatōis moꝝ in capite
 et mēbzū multipl̄ imponebāt. **D**onicus
Esto sic fuerit/ accepi nihilominus
 emanasse posteri⁹ mādātū a rege dū de tra
 ctatu pacis in frācia fuisset agitatū/ q̄ hec
 materia non exponet corā sacro p̄cilio/ ita
 t̄ si ps aduersa vellet desistere. **V**olucer
Monice iam esse res integra cessauerat
 iam cōmissio tribz dñis cardinalibz etiā añ
 aduētū ambasiatoꝝ regis/ ab aduersa pre
 petita fuerat z obtēta. **S**erenissim⁹ p̄terea
 romanoꝝ rex hāc materiā vt sciret veritas
 voluit i mediū deduci/ sicut ex l̄ris sigillo
 suo signatis/ ac p̄ illa q̄ palā opar⁹ est corā
 iudicibz fidei/ p̄sonalit̄ p̄parēs p̄spiciū est
 et ex p̄dicta p̄dēnatōe qlibet tyrān⁹ reddidit
 manifestū. **D**onicus **A**t tēde volucer
 nedū p̄secutōez primo factā iustificare vis
 culpes eā que postmodū facta est p̄secutio
 nis omissionē/ maxime p̄ electōez canoni
 cā z legitimā sumi p̄tificis. **V**olucer
Recordare qd̄ antea dixeris/ q̄ i oibz circū
 spectio tenēda est/ vt penset nedū qd̄ verū
 vel iustū sit/ sed qd̄ expediens. **N**ā variata
 circūstātiāz qlitate vere vel estimatiue/ nō
 erit viciosuz si mutet in diuersa vel aduer/
 sa p̄siliū/ quē admodū tercian⁹ sener ex se
 refert. **D**onicus **U**n cognitū o volu
 cer plūq̄ antea/ q̄ nō erat expediēs p̄secu
 tionis p̄tinuatio. **V**olucer **A**b moni
 ce q̄so ne tale aliqd̄ scrupulose nimis q̄sie/
 ris/ qd̄ vt p̄notatū est nullis verbis exequi
 pōt/ nec cū modestia q̄ neminē ledere vult
 nude tradi. **D**ro patere germanū tuū pate
 re poti⁹ moribz alioz q̄ alios ip̄e mordere
 videat. **D**onicus **E**xpostulatio tua
 rōnabilis videret/ si t̄mō de p̄sone lesiōe
 vel iactura nūc ageret/ veritatis vō. z talis
 veritatis eq̄ aio q̄s sustinuerit detrimentū
 fieri/ vt p̄sonaz q̄rundā opiat vel ignomi
 niā vel culpa. **V**olucer **N**ōne satis vi
 det p̄ triūpho veritatis/ q̄ nulla aduersus
 eā/ post tot agitatioes z p̄tractiones lata ē
 snia/ q̄ p̄sertim in rē trāsierit iudicatā. q̄ p̄
 terea diceret ea q̄ veritatis erat lesa esse/ pro
 testātibz h̄ipm p̄ l̄ras suas ad xp̄ianissimū

• 2 •

• Dialogus •

fracie regē tribz cardinalibz qui circūuenti
p̄tesaz tulerāt sniaz / sup nullitate snie Epi
parisiē. de q̄ relati^o alibi. **D**anet igit̄ i ro
boze suo detestato falsitatis / z heretice pra
uitat̄. **D**anet approbatō tā solēnis sacre
theologicē facultatis in vniuersitate pari
siē. cui cētū z. xli. theologi / se manibz pro
p̄ijs subscripserūt. **D**anet silis approba
tio p̄clare facultatis decretor̄ / in eadē vni
uersitate / que silis in setora pond^o approba
tionis sue dedit sub l̄ris patētibz. **D**anet
autenticū valide parlamētū regū decretūz
vel arrestū h̄mōi doctrine cū tota pp̄e Jo.
pui capitali dānatiū. **D**anet deliberatō
nes solēnissimoz theologoz de diuersis stu
dijs / q̄s pueria nō subuertit affectio. **D**a
net deniqz iudiciū sacre synodi general̄ in
regū q̄ suo silētio / dānatōez p̄dictaz asser
tionū nō reprobās approbauit / iuncto qd̄
in dānatōe tā seuera hui^o assertōis quilibz
tyrān^o zc. voluit satis intelligi / alias h̄mōi
velut in sua radice dānasse / q̄ radix ē / vt ne
minē alt occidat auctoritate pp̄ia q̄stūcū
qz sceleratū / neqz iusiurādū p̄ter incōmo
dū tpale sui vel suoz violef. **D**onic^o.
Sed qd̄ de deliberatōnibz q̄rūdā medicā
tū cū magno nūero r̄idēbis / q̄s dicunt fa
cta i vni^o uentōe se cūidā scedula subscri
psisse / quā sigillauerūt sigillis generalū d̄
quoz ordinibz vt p̄tēdūt / vbi deliberāt s̄z
in sacco z tenebris. assertōes istas nō eē iu
dicio fidei reprobādas / imo sniandū esse /
q̄ ad fidei iudiciū nō p̄tinēt. **N**eqz ei h̄c
insaniā ausi sunt psilire / vt apte dicerēt q̄
vere sunt. **G**loriaz tñ aduersa ps / tāqz eas
deliberauerūt veras eē. **V**olucet. **D** si
scires oīa monice q̄ circa p̄cessuz talē emer
serūt / nūc istis nūc alijs v̄ijs / imo inūijs et
exhorbitat̄ijs. ebiberet sp̄m tuū vehemens
indignatio / q̄līa nō p̄sequoz / ne satyrā vel
tragediā aggressus eē videar. **H**oc vni^o sci
re potuisti / q̄ p̄dicta deliberatio cōspirata
fuit tandē oblata corā toto p̄cilio tanqz he
reticalis / aut heretica prauitate vehement
suspecta / sub p̄restatōe solēni facta p̄ adue
nā n̄m quā tūc noie regis z ambasiatorū
suoz. p̄posuit / de subscribēdo se ad penā ta
lionis si aliq̄ quātūcūqz multiplicatū / cō
trariū vellēt sustinere. **Q**uinetiā sacra theo
logie facultas p̄siē. duz ad ip̄am scedula
talis delata ē / p̄ parte dicti xp̄ianissimi fr̄a
coz regis / suaqz deliberatio q̄sita / reprobā
uit eā multiplici / z efficacissima rōne / sub

patētibz l̄ris sigillo suo munitis. **N**ō igit̄
pōt aduersa ps gloriari de pluralitatis ma
iori theologoz neqz nūero. **D**onic^o.
Scire velim si p̄ assumptōez sūmi pō
tificis aliq̄ saltē eoz q̄ mō cōmemoras / in
fauorē cāe fidei / regis / ac vniuersitatis fue
rint intimata vel suggesta. **V**olucet.
Holo monice de s̄ctissimo dño n̄ro z xp̄o
dñi / velut os in celū ponēdo loq̄ / collatera
les nihilomin^o habuit / q̄s in hac z silis ma
teria tāgēte dños polonos / p̄cessisse dicūt
aliq̄ min^o diligētē / neqz satis ad zelū z fa
uorē catholice veritatis / q̄ neqz verbis neqz
q̄ scriptis exhortatoz ijs / ad p̄secutōez seu
terminatōez potuerūt accēdi. **T**estis t̄i
bi sit scedula multis ostēsa quā hic placet
inserere sic habentē. **C**onsiderēt zelatoz
res xp̄iane religionis z honoris dñi nostri
pape / ac hui^o sacri p̄cili / si articul^o sc̄ds pri
cipalis inuocatōis hui^o p̄cili / q̄ est sup he
refum z erroz extirpatōe / nō tractet vel ex
pediat / p̄sertim i materijs solēniter denun
ciatis z multipl̄ agitatis in h̄ sacro p̄cilio
q̄liter hoc varij varie potuerūt imputare.
Quidā ad negligētā / in re tāta atqz prec̄i
pua sollicitudie tractāda / put fatet p̄ciliū
in dānatōe hui^o q̄libet tyrān^o **A**lij ad igno
rantia q̄ de paucis pp̄ibz q̄ nō sunt d̄ api
cibz fidei nō decreuerūt qd̄ fm doctrinā sa
cre scripture tenēdum sit / an videlicet vere
sint vel false / sane vel insane / approbāde
reprobāde. **A**lij ad p̄sonaz acceptōez / et
humanū timorē seu formidinem / z ad illo
rum contra quos hic p̄cessuz est in fidei
materijs / quēadmodū sūt bohemi remur
murationē. **A**lij ad aptā iusticie denegatō
nem in materia fidei z moz seu culpabilē
dissimulationē. **A**lij ad p̄latoz z aliozum
auariciā / querētū in ecclesiastica reforma
tione / que sua sunt vel vtilia / non que ihu
xp̄i / vel sp̄ualia. **A**lij ad regū p̄ncipum z
vniuersitatu / qui promouerūt p̄dictas
materias / vilipensionē z indignationē vt
fuerunt rex francozū / rex polonozū z vni
uersitas studiū parisiē. et plures alie. **A**lij
ad auctoritatis p̄laticē sup heresibus ex
tirpandis in suis diocesibus enerationē
et ad curie romane in eisdem errozibus ex
tirpandis notoriā omissionē. **A**lij ad for
didam multozum in hoc concilio vno vel
alio modo corruptionem. **A**lij ad omniū
que facta sunt in concilio scandalizationē
vel infirmationē. **A**lij ad legatozū regum

et vniuersitatū qui ex inlūctione vel instru-
 ctione facta eis/promouerūt z promouere
 debuerūt predictas materias/negligentiā
 culpabilem. Alij ad theologorū z predicā-
 tium veritatis fidei/periculū et depressio-
 nem/vbilibet p xpianitatē/ maxime dū er-
 rantes fuerint potentes z principes. Alij
 ad homicidiorū proditiōnū/ piuriorū sedi-
 tionū/nutritiōnē seu iustificatiōnē/ maxi-
 medum bella fundant in sustinendū erro-
 ribus. Alij ad hereticantiū z errantiū non
 emendatiōnē/ sed obstinatiōnē. nec ad fra-
 ternam seu iudicialē vel paternā correctio-
 nem/ sed violentiorē effrenatiōnē. Alij ad
 obedientie generalis prestari debite modo
 summo pontifici/ fortassis (quod absit) pi-
 culosam dilatiōnē/ apud multos xpianita-
 tis principes aut populos. Alij ad clerico-
 rum apud laycos imo z apud fideles z pa-
 ganos/ z precipue petrū de luna z suos fau-
 tores subsannatiōnē vel irrisionē/ q in ma-
 terijs vulgo notissimis que sunt ipa prece-
 pta moralia/ aliter patiūtur errare/ z diuer-
 so sibi inuicem p̄tinaciter asserere/ in p̄sen-
 tia generalis concilij/ intm̄ vt sub summo
 pontifice quē omnes pro extirpatione er-
 rozum p̄stolabant/ maior dissimulatiō sub-
 oriri videatur. Alij deniqz qd̄ omnium gra-
 uissimū est/ ad offensam dei/ in desertiōne
 defensionis catholice veritatis/ imo z fau-
 toziam hereticę prauitatis/ dum scz error
 cui nō resistitur approbatur. **Testes** au-
 tem inuocant/ huiusmodi cōpositores/ ce-
 lum z terrā/ q non ad diffamatiōnē cuius-
 cunqz vel irritatiōnē/ sed ad p̄pararum ani-
 marū liberationē/ z ad obuiandū p̄tractis
 et cōsimilibz sc̄mdalis/ si non hoc durante
 concilio occursum fuerit/ eucturis ista scri-
 bunt/ atqz notificant/ pati voce publica/ la-
 ti⁹ hec omnia deducere/ si ita placitū fuerit
 domino nostro pape. **Hec ibi.** **Donis-
 cus** **Qualis** data est ad hec inconuenien-
 tia prouisiua respōsio. **Voluer** **Nulla**
 prozsusqz/ sed in deteriora continue res
 lapsa est/ vsqz adeo q pro p̄re dominorum
 polonozū interiecta est tandem appellatiō
 ad futurū conciliū. **Cui** appellatiōni cum
 respondendū esset/ lecta est/ vt dicit in con-
 sistozio generali z publico/ qd̄ vltimo con-
 stantie celebratū est/ minuta quedam sub-
 forma bulle destruens vt asserunt qui lege-
 runt eam/ fundamētale penitus robur ne-
 dum p̄isani sed constan̄ concilij/ z eoz om-

nium que in eis p̄sertim sup electione sū-
 mi pontificis/ z intrusorū electione attēp-
 tata facta ve sunt. **Continebat** itaqz in nul-
 lo casu licere appellationem a papa facere
 nec eius iudiciū in causis fidei declinare/
 plane contra legem dei decretaqz concilij.
Sed tam ceca semp est affectio que nō ze-
 lat veritatē/ tam semp sibi contrariās z dis-
 sona veritati/ mens aduersa. **Donicus**
Vellem plenius agnoscere qualis ex in-
 tegro fuerit hec polonozū causa/ neqz enī
 illa leuiter crediderim/ que postremo sub-
 intulisti/ q̄uis de occisione omnium polo-
 norum facienda absqz lege vel ordine/ ipis
 nec auditis nec defensis audierim. **Vo-
 luer** **Possum** que breuibz p̄strinxi ver-
 bis ea scriptis multiplicibz edocere/ quo-
 rum aliqua suis titulis seorsum notabo:
Res enī prolata est/ z ad alia te vocat/ sen-
 tio p̄sens dies. **Dabo** preterea titulos quo-
 rundā ex opusculis germani tui plurimis
 obmissis que vel memoria non tenet/ vel
 vilitas non tanta est. **Ita** enī fas erit tibi
 vel alteri cui placuerint illa sub collectozio
 vno seu pluribz scriptis dare. **Donic⁹.**
Gratam mihi rem feceris voluer/ dici-
 to nihilomin⁹ antea/ qualis de natura con-
 cilij sit fratris existimatio/ instructus quip-
 pe est/ ne dum ex literis vel historijs/ sed ex
 ipsa que doctrix est efficac experientia/ vtpo-
 te qui nouissimo huic constantiensi concilij
 cōtinuus assistit/ quod numerositate cō-
 uenientū/ quod agendorū arduitate/ qd̄
 sui p̄sertim duratione/ maximū supra cete-
 ra fuit/ quoniam per triennū cum sex fere
 mensibus protēsus est. **Voluer** **Si**
 pondus doctrine vel eruditionis haberet
 existimatio pegrini nostri apud alios qua-
 lem facit amor apud te/ rem exigeres cog-
 nitione non indignam/ nec inutilem fortas-
 sis posteritati. **Sed** neqz plene didici suas
 in omnibus que gesta sunt vel opinionez
 vel sententiaz/ q̄uis plurima scriptis reli-
 querit de potestate concilij z ipsius qualis-
 tate. **Sua** fuit insuper cōuersatio assidue
 cum illo preceptore suo/ quem sapientissi-
 mum z prudentissimū nemo dubitauerit/
 cardinalem cameraensem dico/ poterit il-
 le multo doctius z salubrius cum auzorita-
 tis pondere super hac re vel verbo vel scri-
 pta tradere qui cognouit. **Hoc** vnum scio
 qz zelus habende vniōis in scismate tam
 desperato/ tantiqz t̄pis fecit multa tolerari

2

Carminē de causā canendi.

que fuissent aliūde nec tollerabilia nec tol-
leranda. Video q̄ ecclesie reformatio nun-
q̄ fiet per conciliū sine presidentia ducto-
ris affectati bene prudentis simulz constā-
tis/prouideant sibi dum sciuerint z potue-
rint membra p̄ prouincias aut regna/non
quidē in multiplicatione constitutionum
nouellarū/hoc magis interturbat q̄ adiu-
uat/sed per executionē viuacem z virilem
earum legū que iam late sunt abundantis/
sine/supvacuis etiā refecatis vel omissis:
Video q̄ in doctrinis que fidem/ que reli-
gionem/ que bonos z salubres respiciunt
mores/vix inueniet in hac tempestate/re-
bus vt sunt manentibz/nec habito forti fa-
uore/potentie secularis/terminatio debi-
ta/vel expedita iusticia. Experto crede/ne-
q̄ deductionē pro nūc aliam pete/neq̄ de
remedijs opponēdis verbum feceris/sur-
ditati/ybi non est auditus/iuber sapiens/
non effundas verbū/ his interim conten-
tus Dabes enī de theologica cōsolatione
grandius opusculuz. Tecum habita/gra-
tus deo/ qui te segregauit ab his sollicitu-
dinibus/z pro ceteris in potestate consti-
tutis/ora cōpaties fies z lugēs. **M**onī-
cus. Concesserit ita deus/ bene vale vo-
lucer precauens vie casus Salutaerisq̄
nomine meo fratrem monens eum sedulo
circūspicere vigilanter/ que admodum in
medio nationis prave viuendū sit. **V**o-
lucer. Et tu bene valeto monice nri me-
mor in orationibus tuis.

Finit.

7. **Sequūtur nōnul-**
la carmina Joh. de gerson/ que z precedē-
tibus z subsequentibz tracta tibi cōnexio-
nem aliquā habere videntur. Primū car-
men ad Johannem germanum suum de
causā canendi.

Loquitur aduena

ad monicum.

Hei perurgent monice/ monice/
Anni nefasti sanguinei z necis
Liuilis ensis cuilibet imminet
Qui iuste viuit/ vera vel edocet
Respondet monicus
Deme fruaris aduena consule
Dac in ruina pestifere vicis
Ad te redito solus in ocia
Esto virilis vim facito tibi

Dens in superna se leuet ocioz
Ddas canozas psallat alacrioz
Quales sōphie dicit amor pius/
Non quas libido sordida/ suggerit.
Quas musa garrir scenica crebrius/
Ut cor malignis vrat amoribus.
Lure coquentes anxia pectora
Tristes abibunt/ credito/ longius
Nam spiritus cor visere celicus
Saudet quod almū personitat deum

Opponit aduena

Et cum sodales mors mihi sustulit
Lum pallas arcem vix habitet suam/
Quero sonabunt cui mea cantica
Nerui loquentes/ quos lira temperat

Respondet monicus

Omitto musas/ angelus audiet
Sanctiq̄ tecum/ nonne satis tibi
Nec prozsus omnes mors tulit effera
Petrus superstes/ quem sapientia
Totum repleuit/ cardo dedit sibi
Nomen statūq̄/ sufficit vnicus
Armen melodum cui resonet tuuz
Viuuit gerardus quis rogo par sibi
Qui veritatis exul amore fit
Nostri clameugis dulce sapit stilus
Etas nouellam progeniem dabit
Pro patribus quos perdidit atropos

Aliud eiusdē ascle-

piadeum catalecticum.

Verū tempus adest/ fac bilarefco
Cor tepens gelide frigore bruiue
Sursum surrige te more volucris
Que vires reparat sole tepenti
Ddas dulcisono gutture formant
Alternantq̄ modos/ cernis alaudaz
Se pennis liquidum librat in ethra
Sensim peruolitans/ deserit ima
Extra se rapitur ebria cantu
Affariq̄ deuz leta videtur
Huic spasmata cadens vt redit ad se
Jam degit solitis sobria terris
Dsi terapit hec extasis alma
Felix/ si iubilans excidis a te
Hec semper stolidas incolis oras

Carmen lugubre

pro desolatione vniuersitatis parisiē. p̄
pter bella ciuilia.

Angeli pacis gemitus amaros
(Si cadunt in vos) facitote toto
Dentis ensu/ roboate celi

Pallada flete.
 Palladis templum domus/ars asylum
 Gaudium vestrum/decor omnis orbis
 Corruerunt a scelerum ministris
 Pallada flete.
 Ecce fons riuus helicon cruentis
 Danat/hinc sacre fugiunt volattu
 Prepeti muse/resonantq; tristes.
 Pallada flete.
 Hauriunt pice reprobis agrestes
 Uocibus/liuens odium perurget
 In malo letas ob eam querelam.
 Pallada flete.
 Telicus cetus datus vt supernam
 Percolas iugi studio mineruam/
 Lugeas pectus feriens z hortans.
 Pallada flete.
 Non tue pridem cecidere docte
 Pallas athene simili ruina/
 Peior hec fors est.cupidi sophie
 Pallada flete.
 Te quis o te collegium celebre
 Par habens nullum pbzonefi sacratum
 Aspicit/qui non miserando dicat
 Pallada flete.
 Dado te trinius decorabat ample
 Tum sacerdotum cuneo decenti
 Sterneris vulgi manibus scelestis
 Pallada flete.
 Leoninam rabiem/tyrannos
 Horrida cunctos superans nefandi
 Arminis noxa/furit en erinis
 Pallada flete.
 Horror heu seuus/nihil o deinceps
 Aiquitur tutum/nihil aut inausum
 Res en humanas superest perire
 Pallada flete.
 Stabit aduersans heresi quis vltra/
 Sontibus quis non trepidus resistet/
 Quis bonos mores volet edocere
 Pallada flete.
 Papa qui christi vice summus vti
 Dracularis/vos pariterq; mundi
 Cardines/fidei cecidit columna
 Pallada flete.
 Filiam tu rex nimium decoram
 Prole secundam recolens videto
 Plangit orbam se viduamq; clamans
 Pallada flete.
 Inditum regnum tua clara doctric
 Christianum que titulum ferebat
 Nonstra non gignens iacet indecora
 Pallada flete.

Canones artes medicanasq; phisic
 Et sophie vultus lacrimis rigate
 Deperit vobis studiosa turba.
 Pallada flete.
 Palladis troie referunt imago
 Custos ablata sibi dat ruinam
 Francie casum similem timentes
 Pallada flete.
 Inuicem fedus sociale seruant
 Clerus z miles/patiente clero
 Nobiles vestro statui cauentes
 Pallada flete.
 Regij sceptri rogāmus heres
 Clare delphine/repares ruinas
 Hostice cladis miseris vel odis
 Pallada flete.
 Tale qui rursus renouare queret
 Vinito felix quater z beatus
 Cesset vt plangor dolorosus iste
 Pallada flete.

Finis.

• Carmen in laudez • B.

Sducis austriae z studij eiusdem.
 Dns miseranda nimis te francia
 diua fatigat.
 Plusq; cuiusuis vox referare queat
 Olim proscriptos pro libertate tuenda
 Proq; fide passos/mos releuare tuus
 Sensisti thoma prijs dū trusit ab oris
 Anglia te sanctum sensit z ecclesia
 Deu pietas heu prisca fides cogit alūni
 Francigene mortes exiliumq; pati.
 Sūme de? p lege tua q; sub decacordo
 Dentib; impressam scribis z in tabulis.
 Quot rheologi/q; pontifices periere
 Larcere quos clausos dira necat rabies
 Effugit altera ps alienis incola terris
 Tutior exilio sed spoliata bonis.
 Inter q; vnus qui cancellarius almi
 Parisius studij est cedit z aduena fir
 Austria tu felix/felix studiosa z vienna
 Dux quibo est talis traditus in regimen
 Celo qui fidei seruens/ob eā fugitiuus
 Quic miserans/offert vltro refrigeriuz
 Assignat q; locū cum libertate/suicq;
 Patribus egregij cōmoda collegij
 Sis sua magna iesu merces/pro cuius
 honore
 Doctorem recipit discipulūq; tuum
 Gloria laus z honor dux inclite te reso
 nabunt.
 Dū pietas terras sancta fidesq; colent.

* Carmē pro patientia *

2. Aliud carmen de multiplici martyrio.

Mors martyrum laudabilis
Præceteris optabilis
Baptisina supplens si deest

Omne reatum diluit

Mors pro fide viriliter

Suscepta reddit martyrem

An sub fide lex ponitur

Quam litere sacre docent

Quare beatus omnis est

Pro lege quem dei sui

Terando contingit mori

Quicumque det casus necem

Corona fratrum septena

Refulget ob legis zelum

Martyr iohannes an fuit

Culpans nefas adulteris

Ergo beati viuere

Quos terius multo scelus

Danando/martyrium publicum

Occidit atrox carnifer

Quod pulcra mors coram deo

Jocunda plena gloria

Conspuat hanc vulgus licet

Nequam profanum malignum

Etas an hec felicior

Quo martyres habet suos

Culpanda vel forsitan magis

Refanda pro tyrannide

Culpanda pro pastoribus

Luporum qui vices gerunt

Tyrannidem dissimulant

Immo fouent/augent/probant.

Quod veritas patris iesu

Obsecramus versa vicem

Ut veritas victrix eat

Aruoris expers et necis

Si vis vt in martyribus

Vincat/patefeat omnibus

Laus detur et palam tibi

Patri: sanctoque flamini.

3. Carmen pro virtute

te patientie.

Spera quæ fortuna potest tua di-
numerare.

Prospera quæ tribuis licet inscia

Insca nō tamen ē ea patris cura benigni

Pro virga qui te manibus gerit.

Non aliter quā vult nec acerbius ipa fla-
gellas.

Fortis ob hoc remanet patientia

Durmure nō laceat te pmittēris honore

Fert humiles librans oculos sibi

Abba pater clamat/ magno p crimie nati

Sat sit patri supplicij parum:

Letiferū pando peccatorū putre vulnus

Ut placet v're seca/modo deprecor

Folis in eternaz parcendo tradere mortē

Esset en hec pietas/furoz efferus

Sicut sanct' amor placite pquirat amādo

Omnia que faciunt alij bona

Sic tolerādo suū patiētia vertit in vsum

Omnia que mala respicit vndiqz

Cur igit diues patientia non erit inter

Aspera fortune tot tantaqz

Verbere solatur/gelidoqz rigore calefcit

Potat eam sitis. esuries cibari

Ex alijs soluit loculo sua debita clauso

Exilium patriam reputat suam.

Pressuram mūdi facit in xpo sibi pacem

Docta/foro requiem medio capit.

Larcere cū viclis sit libera/qd moroz vltra

Vertitur in vitam mors vltima.

Est paties melior forti/paties qz vincit

Sepius hoc hostem sine vulnere

Non tñ est asino silis patientia laudi

Stercoris et culpe tolerans onus

Excutiēda mag' totis hec sarcina neruis

Perpetienda prius mors corporis

Hec est sanctorum patientia vera prof-

batric.

Lorde suum toto qz amat olum

Durior inferno/nec aqz frigeicit in vllis.

Stigmata signa sui regis gerit/

Infert vim celo/rapit astra iure triumphī

Hic fructus suus hec possessio

Materia dat ei fors aspera/qua mal' in se

Senit abutitur/amens enecat.

4. Carmen ad gerardum

domini delphini confessorum.

Oro tristitiam repelle seculi

Mortē crede parit gerarde duplā

Strigit noxia cor/pmittit necatqz

Et hac letifero plagatur ictu

Culpe spiritus. 7 tabescit in se.

Nil mortale fleas nihil caducum

Cur perdas lacrimas nihil iuuantes

Obsunt/nec reparant peracta damna.

Quod mutare nequis/feras oportet

Deduc in meritum necessitatem

Dammum temporis ad perenne pfer

Si te pena breuis dolore torquet

Ex hoc conijce quam dolenda culpa

Vis lugere dolor beatus iste est
Consolatur enim iesu docente
Plora flagitium memento finis
Luctus mixtus erit sapore dulci
Ob spem q' gemitu reatus isto
Deletur manet r corona celo
Ultoris gladius ferire in silus
Saluat lucificum thau gerentes
Vult nos plangere lacrimosa vallis
Nil plus purificat cor aut serenat
Quam luctus vehemens amaricansq'
Hoc merfus pharao mari peribit
Tellus melle fluens debinc patebit
Quam ros hic pluuius rigans venistis
Ornat floribus ac perinde multos
Fert fructus lapidos decore grato

Item aliud carmen

Ad eundem.
Quid gerarde fit in nobis
Herent crimina quedam

Intro cordis in medullis
Lum radice profunda/
Quelicer minora dicant
Homines ad superandum
Proxus excuti nequibunt
Vix dum vixeris a te
Flebis yberim diuq'
Lulpans corq' remordens
Ut graui mole depressus
Enites recidiuas
Fortis alacrisq' pugil
Prosternes grauiorez
Subiugo pestes eas vix
Alij vincere quibunt.
Gratiam fateri dei
Esto certus oportet
Ordinem videro suum
Prouidus omnia librat
Sub modi sub ponderisq'
Densura sapienter
Vincis hoc vel illud scelus
Sibi victoria detur
Dilies cadens resurge
Semper sustine spera
Flens manus patri porrige
Lacrimis est sua lingua
Non te deseret in finem
Laudem e stercoze tollet

Finit.

Carmen de purita

De sacre scripture respectu aliaru
In fontibus altis
Purior auro
Spurcida sceno
Obice fulget
Te specularis
Fallet imago
Riuulus exit
Putrida tellus
Sordibus opplet
In quibus anguis
Buffoz serpunt
Si sitis irget
Vis speculari
Vir simulacrum
Terreat hoc vos
Fonte Sophie

Exoritur fons
Unda nec villo
Lumine solis
Tu bibe tutus
Tetua nuqua
Plurimus inde
Lapsus ad ima
Duo magedistant
Noxia miscens
Ranula vermis
Dors later vndis
Lautior esto.
Reddere verum
Turbida possunt
Quos derelicto
Terrea potant

Josephina Joha
nis de gerson carmine heroico decantata

Titulus brevis con
tinens .xij. libros iuxta .xij. materias prin
cipales.

Carere ioseph iosephina tuo pro
nomine carmen (sicis anos)
Narrat vt is mephi septē illic co
Nazareth in redis opans. vbi virgis olim
Conceptu noras. Et ea cu virgine nubis
Itq' redit nupta te p montana volente
Das latia infantu nato. Romē ihs addis
Suscipis hic reges. puez p sedul' offers
Inuenis hic tēplo tandē moriēs req'escis

Prohemiu
Dntē suuēt r veteres celebrare po
Sacratū mus gnasi mōre sborū

Quē pes fodit eq. sed habet sapia montez
Ara aliū fontē r musas qb altera vox est
Fons vite/verbum domini sublimib' exit
A celis ingi/puro/salubriq' meatu.
Cristallo similis manans a sede superni
Dōtib' eternis musas nec curat agrestes
Que mortale sonāt q' noxia carmia texunt
Que solas vanis demulcent corpis aures
Nec dant arentē sedare sitim/sed adurunt
Potantū assidue mellitis corda venenis/
Fons nr nitid' lapidisq' salutifer vndis
Quem sup irradiat vbi sol diuinus aptis
Dia crede notis mōi speculi vice mōstrat
Pura tū lux h' hebetās diuerberat oēm